

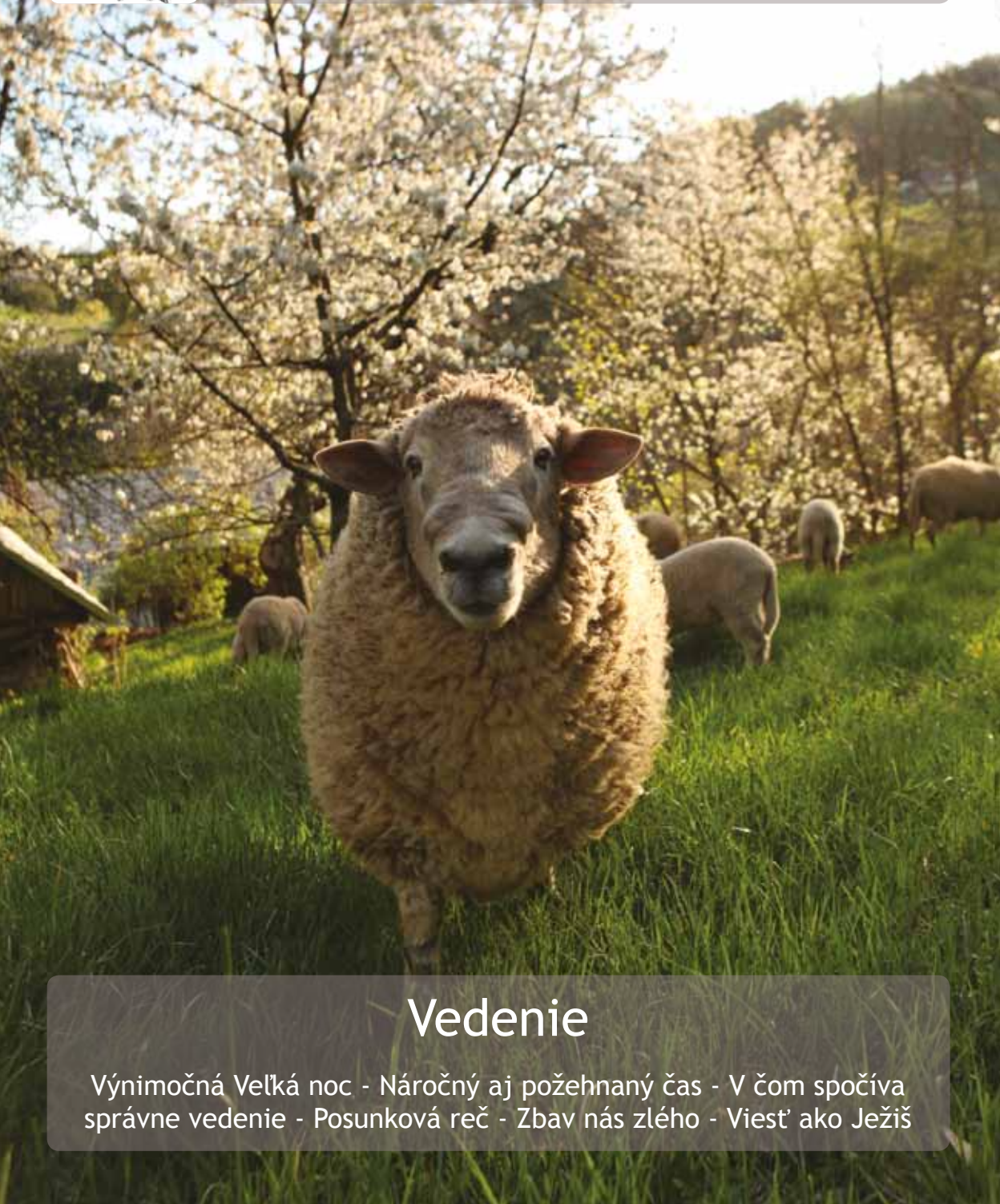

ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI **BARTOLOMEJ**

ROČNÍK XXVIII.

ČÍSLO 5

MÁJ 2020

Vedenie

Výnimočná Veľká noc - Náročný aj požehnaný čas - V čom spočíva správne vedenie - Posunková reč - Zbav nás zlého - Viest' ako Ježiš

Veľká noc v piaristickom Kostole Najsvätejšej Trojice, apríl 2020

Nájsť správne vedenie

8. mája uplynie už pol roka odvtedy, čo som prišiel do Prievidze. V byte, kde som sa nast'ahoval, boli nutné nejaké práce: vymaľovať, upratať, zariadiť. S pomocou dobrých ľudí sa to počas jedného mesiaca zvládlo. Až na jednu vec - nesvietilo mi stropné svetlo v obývačke.

Kúpil som nové žiarovky a vymenil staré a stále nič. Potom som otestoval rozvodnú skrinku, tam napätie bolo. No stále nič. Tak som otestoval vypínač a zistil som, že tam už napätie nie je. A tu sa skončili moje elektroinštalačné znalosti - problém bol niekde vo vedení. Niekde medzi rozvodovou skrinkou a vypínačom bol buď porušený kábel, alebo kábel idúci do vypínača nebol vôbec zapojený do zdroja.

Niekedy sa s niečím podobným môžeme stretnúť aj v našich životoch - „nesvieti“. My nesvietime. Aj vieme, že cieľ máme správny, aj to, že zdroj je funkčný, no... Stále je tma, stále „sa nesvieti“. Možno je v takomto prípade potrebné pozrieť sa na vedenie. Existuje nejaké? Nie je niekde prerušené?

Nebojme sa nájsť si niekoho, kto nám bude pomáhať, kto bude našim vedením k tomu, aby sme „zasvietili“. Nemusí to byť nutne kňaz. Ale musí to byť človek, ktorý sám svieti pokorou, láskou a bážňou pred Bohom. Človek neustále napojený na Boha. Niektorý, kto nám pomôže prísť k pravému Svetlu. náš sprievodca.

Mesiace máj je mesiacom úcty k Bohorodičke Márii. Ona je nádherným príkladom vedenia človeka k Bohu, k svojmu Synovi. Východné ikony túto skutočnosť vystihujú tak, že Bohorodička jednou rukou ukazuje na Krista sediaceho v jej náručí. Neukazuje na seba alebo niekam do neurčita. Ona ukazuje na Krista a sama zostáva v tichosti, majúť Krista v objatí. Podľa týchto znakov dokážete rozpoznať aj človeka, ktorý vám môže byť tým správnym, neprerušeným „vedením“ na ceste ku Kristovi.

Nebojme sa byť takými jeden pre druhého. Prosme našu Matku Máriu Bohorodičku, vždy Pannu, o pomoc aj v tejto veci.

Jozef Durkot, farár gréckokatolíckej farnosti

PS: Vyučený elektrikár s pomocníkom našli chybu v elektroinštalácii v mojej obývačke. Musel prísť niekto skúsený, aby vymenil staré prerušené vedenie - a už je svetlo. Vďaka, Vladko a Vladko ☺!

Veľká noc v čase pandémie

Veľká noc bola v našej farnosti (podobne ako na celom Slovensku či v iných častiach sveta) úplne iná ako doteraz. Kvôli pandémie koronavírusu a zatvoreniu našich chrámov z dôvodu hygienických opatrení, ktoré majú zamedziť šíreniu nákazy, boli obrady vo farskom kostole slúžené len kňazmi v súkromí. Obrady z piaristického kostola boli vďaka spoločnosti PiarPro prenášané naživo cez internet.

Na Zelený štvrtok bol hlavným celebrantom svätej omše **páter Michal Paluch SchP**. Vo svojej homílii upriamil pozornosť veriacich na to, že i keď momentálne nemôžu prijímať Eucharistiu fyzicky, môžu ju žiť tam, kde sú. Tak ako Ježiš v Eucharistii prináša sám seba a delí sa o seba s druhými, i my môžeme druhým venovať svoju lásku i čas - aj v týchto časoch pandémie. Páter Michal okrem toho zdôraznil aj význam poslušnosti - ak aj ľudský princíp v Cirkvi zlyháva, Boh je jej nemennou istotou. „Nebojte sa Cirkvi dôverovať i v týchto dňoch!“ povedal na záver.

V piatok dopoludnia sa v kostole u piaristov stretli kapláni z oboch prievidzkých farností - **Dominik Kučera** (Prievidza - mesto) a **Filip Gulai** (Prievidza - Zapotôčky). Spolu s pátrom Michalom predniesli **križovú cestu**, ktorou sa modlili najmä za naše mesto Prievidza taktiež ohrozené nákazou.

Obrady Veľkého piatku viedol **páter Ján Hríb SchP**. Ten vo svojom príhovore poukázal na prvé výročie požiaru parížskej katedrály Notre Dame a na to, ako už táto udalosť spojila ľudí v pomoci. Dnes ich spája čosi oveľa vážnejšie. Ale kým požiar v katedrále bolo potrebné uhasiť, plamienok nádeje v to, že Pán sa o nás stará aj v tejto situácii, treba - naopak - žiť. „Objímme Kristov križ, ten môžeme objat! A vyznajme, že našou spásou, záchranou a nádejou je iba Pán!“ Spolu s križom je potrebné objat i všetky protiventvá tejto doby a zanechať na chvíľu náš zhon po všemohúcnosti a vlastníctve, ako to zdôraznil aj pápež František 27. marca pri udeľovaní požehnania Urbi et orbi.

Veľkonočnú vigíliu v podvečer Bielej soboty celebraval **páter provinciál Juraj Ďurnek SchP**. Vykreslil obraz žien hľadajúcich správnu vec (Ježiša) na nesprávnom mieste (v hrobe). A všetkým sledujúcim položil otázku: „Čo v týchto časoch hľadáme my?“ Ponúkol i možné odpovede: Informácie o nových nakazených? „Lajky“ na Facebooku? Seba? Či nejaké iné svoje „zlaté teľa“? Falošných bohov môže byť v našom živote množstvo. Je preto dôležité upriamovať svoju pozornosť vždy na Ježiša a ohlasovať Boha takého, aký je, nie takéto, akého sme si my „vytvorili“. Záverečným prenosom veľkonočného trojdňa bola **detská svätá omša s pátrom Jankom Hríbom na Veľkonočnú nedeľu**, ktorá si už našla cestu k srdciam detí i mimo Prievidze. Páter Janko na príklade pút detí vysvetlil, od čoho nás Ježiš oslobodil - od otroctva smrti i hriechu. Zdôraznil pri tom, že Ježišovo víťazstvo môžeme prežívať všade, kde sme - a aj teraz v čase karantény. Lebo i tá sa raz skončí a to oslobodenie naozaj príde. Po svätej omši nechýbalo niekoľko veselých pesničiek so sprievodom gitary a rozveselenie v podobe Ľuni, zajaca pátra Michala, z ktorého sa isto tešili všetky deti.

Hoci veriaci nemohli byť na tohtoročných veľkonočných obradoch osobne prítomní, verím, že aspoň takýmto spôsobom prežili najväčšie udalosti liturgického roka nielen v spojení so svojimi kňazmi, ale najmä v spojení s tým Najvyšším, ktorý dokáže aj všetko zlé využiť na dobré - ak na to dostane priestor v našich srdciach.

Petra Humajová

„Táto Veľká noc bola pre nás všetkých výnimočná. Ako ste ju prežívali vy, kňazi?“

Libor Straka:

„Nedávno som počul myšlienku, že my kňazi sme často ako ‚učeníci v behu‘. Bežíme za povinnosťami, pred sviatkami bežíme spovedať,

chystáme všetko potrebné, aby sviatky prebehli ‚bez ťažkostí‘... Tento rok som sa však mohol zastaviť, pribrzdiť tempo, lebo spovedania bolo málo, pripraviť bolo treba ‚len to najnutnejšie‘, a tak som si istým spôsobom mohol užiť tieto sviatky inak. Rezonovali vo mne dve veci: chýbal mi kontakt s ľuďmi, ktorí nemohli sláviť sviatky s nami. A na druhej strane som nechcel len smútiť za tým, aké to bolo a aké to je teraz všetko strašne smutné. Chcel som tento čas využiť tak, aby som z neho dostal aspoň čosi hodnotné pre seba a svoju dušu. Pamätám si, ako sa mi na Veľký piatok pri pohľade na kríž tlačila do oka slza. Možno to bol aj sentiment, ale bola to aj slza radosti, keď som si uvedomil: ‚Som zachránený, Kristus šiel do toho aj za mňa!‘ Na Bielu sobotu mi zasa chýbal tradičný Boží hrob, kam sa chodíme pokloniť, zamyslieť, pokľaknúť pred Kristovým krížom. Ale potom som si uvedomil, že viac by mi chýbal Kristov prázdny hrob, hrob, kde už Kristus nie je, lebo v ňom nezostal a vstal. A na Veľkonočnú vigíliu som si uvedomil, ako som doteraz vždy v istom napätí prežíval tento deň: ‚Je všetko pripravené? ... Zaspievam to dobre? ... Miništranti vedia, čo treba? ... Tú šunku treba uvariť na večeru... Zasa niečo popletiem a bude to hanba...‘ Lenže teraz to bolo iné a ja som si mohol vychutnať všetku tú úžasnú symboliku, ktorá k nám prichádza vo veľkonočnom trojdní a aj na

Veľkonočnú vigíliu. A znovu som si uvedomil, že aj ja túžim byť svedkom Kristovho zmŕtvychvstania tak ako Mária Magdaléna a iná Mária, alebo ako Peter a Ján, ktorí tiež utekali k prázdnu hrobu... Našťastie to neprešvihli a verím, že som to neprešvihol ani ja.“

Marek Sabol:

„Prežívame Rok Svätého písma. Veľa sa o ňom hovorí, píše, komentuje, číta... A ja si spomínam na slová istého profesora, ktorý hovorieval, že pri Svätom písme treba rozlišovať ‚literárny obal‘ a ‚historické jadro‘, teda podstatu, čo nám chce povedať. A toto by som použil aj ako odpoveď na otázku, ako som prežíval tohoročnú Veľkú noc. ‚Literárny obal‘ - vonkajšok. Nestretli sme sa ako kňazi v rámci diecézy na omši svätenia olejov. Bola to moja prvá Veľká noc v novej farnosti. Asi po 16 rokoch, keď som vo farnosti slávieval ako kňaz sám, teraz sme boli pri oltári dvaja kňazi (s kaplánom Dominikom). Slávili sme v prázdnom kostole iba s najnutnejšou asistenciou. Nemali sme toľko pastoračnej práce ako po minulé roky - spovedanie, návštevy chorých, liturgické nácviky a podobne. A to, čo ma azda najviac vyrušovalo a aj zarmucovalo, že viac sa riešilo a rozprávalo o slávení svätých omší cez internet ako o samotnej podstate sviatkov. Z prázdnych kostolov sa urobila senzácia a ľudia, zvlášť médiá, rozprávali o tom, čo všetko sa vymýšľa, aby sa streamovalo, aby boli live prenosy, kto mal koľko lajkov, aká bola sledovanosť, aká kvalita prenosu, zvuku či

obrazu... Mnohí zostali opäť len pri tom vonkajšom a podstata im unikla. Určite je dobré, ak aj cirkev využíva moderné technické prostriedky na ohlasovanie radostnej zvesti evanjelia, ale nie za každú cenu, aby sme pri tom nezabudli na Toho najdôležitejšieho - Krista. Pri tejto príležitosti sa chcem poďakovať pátrom piaristom a ich tímu, ktorí využili (využívajú) moderné prostriedky, aby sa takýmto spôsobom dostali (nielen) do domácností Prievidžanov a priniesli im povzbudenie v tejto neľahkej dobe. „Historické jadro“ - podstata. Kristus opäť trpel za mňa i za teba, zomrel, ale vstal z mŕtvych a priniesol pokoj a radosť tým, ktorí ho milujú, odvahu a silu pri nesení svojich krížov. A najväčší zážitok? Asi keď som po veľkonočnej vigílii namiesto eucharistickej procesie mohol vyjsť na vežu kostola s Eucharistiou v monštrancii a odtiaľ požehnať celú Prievidzu a všetkých Prievidžanov. Nech vzkriesený Kristus žehná a ochraňuje nás všetkých.“

Dominik Kučera:

„Myslím, že to povedal Ján Amos Komenský - človek mieni, Pán Boh mení. Tak je to aj v tejto situácii. Mohol som mať rôzne predstavy, ako prežijem túto Veľkú noc. Na Veľkonočnú vigíliu som pripravil aj vermut, ktorý som vyrábal na fare (začal som ho vyrábať v januári), pretože som ho chcel ponúkať po omši, ale všetko sa zmenilo. Zmenilo sa to tak, ako to chcel Pán. Môžeme mať rôzne predstavy, no nemôžeme zabúdať na to, že všetko je v Božích rukách. Tak som prežil aj túto Veľkú noc - v odovzdanosti do Božích rúk, aby On viedol moje kroky. A v čom bola pre mňa výnimočná? Napriek všetkému mi Boh

znova ukázal, že nie sme stvorení pre strach a smrť, ale pre radosť a život, ktorý vychádza iba z Neho, lebo Boh je Víťaz. On nás dokáže naplniť pokojom, aj keď prežívame skúšky.“

P. Juraj Ďurnek SchP:

„Prežiť hĺbku v jednoduchosti - asi tak by som nazval spôsob, akým som prežíval túto Veľkú noc. Liturgia Veľkého týždňa je veľmi bohatá na symboly a môžem povedať, že každý deň je iný. Tieto dni boli iné nielen v rozdielnosti liturgie jednotlivých dní, ale aj v spôsobe ich slávania - bez veriacich v kostole. Snažili sme sa priniesť ľuďom sväte omše a obrady cez internet. Ten osobný kontakt s ľuďmi mi, samozrejme, chýbal, ale na druhej strane sa v kostole vytvorilo malé spoločenstvo slúžiacich pri oltári a technikov. A kde sú dvaja alebo traja v Božom mene... Musím povedať, že tá atmosféra bola výnimočná. Aj keď mnohé veci sme museli zjednodušiť, v tej jednoduchosti sa odhaľovala hĺbka a krása stretnutia s Ježišom, ktorý za nás zomrel, ale nakoniec zvíťazil nad smrťou. A to ma zasiahlo, že On napokon porazí aj celú túto nepriaznivú situáciu pre človeka a vytiaži z nej pre nás to najlepšie.“

P. Ján Hríb SchP:

„Túto Veľkú noc som prežíval vo vnútornom tichu. Dobrý Boh mi tak nejako potichučky neustále niečo šepkal. Samozrejme, predovšetkým

to najdôležitejšie, že On je Pánom nad životom a smrťou a že ju znova, aj tento rok, veľmi rád poráža. A nielen kvôli mne ☺. Čo sa týka tej vonkajšej stránky, keďže od nás z kostola boli počas Veľkej noci prenosy, bolo veľmi zaujímavé pozerat' sa do kamier a silno žiariacich reflektorov a predstavovať si, že sú za nimi reálne žijúci a počúvajúci ľudia, ktorí sa túžia stretnúť s Ježišom a prijať Jeho posolstvo nádeje. Aj tu na stránkach Bartolomeja sa chcem poďakovať všetkým, ktorí pomáhajú tieto dobré správy šíriť cez médiá. Ale osobný kontakt s ľuďmi mi, samozrejme, chýbal. Verím, že sa to už čoskoro zmení ☺!“

Jozef Durkot:

„Poznáte Milana? Minule si naplánoval výlet do Ríma. Naplánoval si, že stretne nových ľudí a bude mať nových kamarátov, dá si pistációvu zmrzlinu

v horúcom talianskom počasí. A dokonca si naplánoval aj svoje blažené pocity z toho výletu. Veľmi sa tešil. Prišiel čas výletu. Milan dorazil do Ríma a - na jeho prekvapenie - počasie bolo daždivé, nešliel si tam žiadneho kamaráta, a kvôli dažďu ani na zmrzline nebol. No najviac bol sklamaný z toho, že nepociťoval to, čo očakával, že bude cítiť... Rovnako ‚čudní‘ by sme boli aj my, keby by sme sa na tieto sviatky pozerali cez vonkajšok. Áno, namiesto slúženia pre mnohých ľudí som slúžil 99,9 % úplne sám. Namiesto dlhých spevov som liturgie slúžil recitandom v šepote. A predsa... Ten sprítomnený vzkriesený, Kristus je ten istý, včera, dnes aj zajtra' a ja som stále ten istý hriešnik, čo potrebuje Jeho milosť. Okolnosti sa zmenili, no nie podstata. Áno, je smutné slúžiť liturgiu bez ľudí, hlavne

kvôli tým ľuďom, ktorí túžia po tom ‚byť prítomní‘, ale nemôžu. No pocity nie sú to, čo robí liturgiu krásnou, ale Božia prítomnosť. A dokonca sa mi zapáčili aj individuálne dohodnuté spovede na lúke alebo na cintoríne. Vnieslo to do toho takú novú intimitu. ‚... a preto sa usilujeme páčiť sa mu, či sme doma alebo mimo domu.‘ (2 Kor 5, 9).“

Filip Gulai:

„Keďže som až do júna stále novokňaz, priznám sa, že nemám s čím porovnať Veľkú noc z pohľadu kňaza. Naplno viest' a riadiť liturgiu týchto

dní - to ma zatiaľ obišlo. Ale aspoň som si to čiastočne skúsil v takejto obmedzenej miere s pár ľuďmi. Kostol zívajúci prázdnotou bol pre mňa dosť nezvyčajný, keďže som zvyknutý, že v každú Veľkú noc boli kostoly vždy priam až preplnené (a bol som za to vďačný). Napriek tomu boli aj tieto sviatky pre mňa obohacujúce - a možno práve aj tou špeciálnou situáciou, ktorá nastala. Človek sa na veľkonočné udalosti, keď Boh naplno ukázal svoju lásku k človeku, pozrel aj z trocha iného uhla pohľadu a prežíval ich v kontexte týchto dní. Uvedomil som si, že Pána Ježiša ani korona nezastaví, aby vstal z mŕtvych a priniesol nám nádej. Táto myšlienka ma držala počas celého tohto obdobia - že ten vzkriesený Pán, ktorý aj k učeníkom prešiel cez zatvorené dvere, keď sa skrývali zo strachu pred Židmi, nemá problém rovnako prejsť do všetkých domácností našej farnosti. Ale stále sa teším na tie moje ‚prvé kňazské‘ veľkonočné sviatky, keď sa stretneme všetci veriaci a spolu budeme volať: ‚Aleluja! Pán vstal z mŕtvych!‘“

-red-

Ako ma Kristus k múru pritlačil

UŽ viac rokov s vďakou k Pánu Bohu prežívam všetky veľkonočné obrady a sväté omše bližšie a intenzívnejšie cez fotoaparát. Tento rok to bolo iné, ako asi aj u všetkých veriacich.

Na to, že nám chýba Sviatosť oltárna, kňazi aj ostatní veriaci, sa navyknúť nedá. Nie je to pre Cirkev prirodzené. Väčšina veriacich bola počas všetkých dní veľkonočných sviatkov doma. So svojou malou rodinnou cirkvou.

Veľmi intenzívne som myslela počas Veľkej noci na svojich blízkych aj všetkých, ktorých si moja pamäť dokáže uchovať. Chýbali mi. V prázdnom chladnom kostole som zrazu nikomu nezavadzala. Snáď len tým niekoľkým ľuďom, ktorí boli potrební, aby boli obrady a sväté omše dôstojné, ako sa len dá v bežiacom obmedzenom režime.

Strácajúce sa odpovede tlmené rúškami v prítomí pôsobili mysticky. Každý deň - Zelený štvrtok, Veľký piatok, Biela sobota, aj slávnostná nedeľná svätá omša priam bičovali zmysly, ako chcela duša všetko silno prežiť. Slzy sa ťažko zadržovali. Isto aj u vás doma ste mali veľkou túžbou mokré oči.

Pri príprave na Bielu sobotu ma veľmi potešilo, že náš pán farár Sabol chcel požeňať mesto Sviatosťou oltárnou. A to z veže nášho farského kostola. „Super,“ potešila som sa a hneď sme naplánovali, ako to zrealizujeme aj s fotografovaním. Ešte som veru hore na veži nebola.

Žiadna signálka nezablikala a nevarovala ma. A to ani vtedy, keď sme opatrne kráčali hore schodmi a rebríkom. Stúpali sme, vedľa nás zvonili všetky zvony, zvuk bol úchvatný, vzduch sa mierne chvel. Mne, netrénovanej, začal trochu dochádzať dych. Vyšli sme hore, vystúpila som z dverí, že sa zhlboka nadýchnem - a vtedy to prišlo. Ved' ja mám strach z výšok a závrat!

Nohy sa roztriasli, pľúca stratili z kapacity a nevedela som, ako urobiť krok. Pud sebazáchovy kričal: „Preč!“, ale fotogra-

fické vnútro: „Ostaň a fot!“ Užasnutá som sa zahľadela na monštranciu s Pánom Ježišom. Oprel mi chrbát o stenu a silno pritlačil. Opora, ktorú som hľadala. Múr nášho kostola. Zdvihla som ruky s fotoaparátom, „zavrela“ som sa do hľadáčika a začala vnímať kompozíciu. Nohy sa tiež konečne začali hýbať. Opretá o múr som sa pomalým šúchaním posunula bližšie k monštrancii, našla správne chvíle na zábery a pomaličky za kňazom obišla celú vežu dookola.

Boh je fascinujúci. Pomáha v každučkej chvíli. Má svoje veľmi reálne plány s nami. Len urobiť krok k Nemu. Dá presne to, čo potrebujeme v danej chvíli. Posiela svojho Syna na našu záchranu. Stále. Nezavil ma závrátov a strachu z výšok. Dal silu. Môžem s ňou ja i vy vždy počítať. Za tento dar tohtoročnej Veľkej noci som Mu veľmi vďačná.

Text: Mária Melicherčíková

Foto: Pavel Melicherčík

Koronavírus v afrických slumoch

Koronavírus zasiahol aj Afriku. Počet nových prípadov sa neustále zvyšuje. Tak ako v iných štátoch, aj tu je zasiahnutá najmä ekonomika. Ľudia prichádzajú o prácu a tým aj o aký-taký zárobok. Rodičia tak nemajú čím nakrmiť svoje deti. Množstvo chudobných rodín s deťmi hladuje. Podľa informácií od humanitárnych pracovníkov je v Keni a Etiópii teraz najväčšou potrebou jedlo.

Život v slume

Dodržiavanie preventívnych opatrení v slume je veľmi ťažké. Prístup k vode je obmedzený a chýba aj kanalizácia a elektrina. Najväčším africkým slumom je Kibera v Keni neďaleko mesta Nairobi. Na rozlohe 2,5 km štvorcových (je to asi 35 futbalových ihrísk) žije cca 700 tisíc až jeden milión ľudí. Chatrče veľkosti cca 3,5 x 3,5 m sú postavené z hliny, plechu alebo dreva. V jednej chatrči žije aj 7 ľudí. V slume je veľká pravdepodobnosť šírenia nákazy koronavírusom.

Ako pomôcť

Aj my môžeme pomôcť chudobným rodinám v Afrike prekonať túto zlú situáciu, v ktorej sa ocitli. Prostredníctvom nadácie Integra môžeme prispieť akoukoľvek finančnou čiastkou na zakúpenie jedla pre nich a tiež na materiál na ušitie ochranných rúšok. Koronavírus zasiahol aj Slovensko, tiež sa bojíme nákazy a sme obmedzovaní dodržiavaním rôznych opatrení. Vďaka Bohu, ne-

Najväčší africký slum Kibera v Keni, neďaleko Nairobi

máme problém s tým, čo budeme jesť my a naše rodiny. Z vďačnosti môžeme pomôcť tým, ktorí sú na tom oveľa horšie ako my.

Viac o podpore chudobných afrických rodín sa dozviete na stránke nadácie Integra www.integra.sk.

Podporiť ich môžete cez účet nadácie:

IBAN:SK05 1100 0000 0029 2383 8046

Variabilný symbol:7000153277

Správa pre prijímateľa: Nadácia Integra

Elena Cagáňová, členka Klubu priateľov misií

Veľkonočný pozdrav z Kazachstanu

Drahé misionársky ladené duše!

Chcem Vás úprimne pozdraviť z nášho misijného centra v meste Karaganda vo východnom Kazachstane a zaželať pred vyvrcholením veľkonočnej oktávy Nedeľou Božieho Milosrdenstva, aby ste na sebe zakúšali nesmiernu hĺbku Pánovej veľkorysey a bezpodmienečne prijímajúcej lásky a sami sa stali jej šíriteľmi v individualisticko-obchodnej mentalite súčasného myslenia...

Stále Vám žehnajúc, tiež v modlitbe prepojený a sám o modlitbu prosiaci

otec Ondrej Šmidriak

Konajme gestá s úctou

Niekedy postoj tela povie viac ako slová, ktoré človek vysloví. Neverbálna komunikácia má v ľudskom jazyku veľmi dôležitú úlohu. No rozdiel kultúr znamená aj rozdiel chápania jednotlivých prvkov takejto komunikácie.

Ak by ste navštívili gréckokatolícku svätú liturgiu v čase vo Svetlom týždni (týždeň od nedele Veľkej noci do prvej soboty po Veľkej noci) zaujali a možno aj zaskočili by vás asi 3 veci:

1. Že sa stále dookola a na rôzne melódie spieva „*Kristus slávne vstal z mŕtvych, smrťou smrť premohol a tým, čo sú v hroboch, život daroval*“ alebo v cirkevnoslovančine „*Christos voskresie iz mŕtvych, smertiju smert' poprav, i suščim vo hrobich, život darovav*“.
2. Že vo východných chrámoch, ktoré majú ikonostas, sú všetky dvere na ňom v tomto čase otvorené ako symbol otvoreného neba. (Ikonostas je stena pozostávajúca z ikon oddelujúca svätyňu od lode chrámu - o tom si povieť niečo viac v inom čísle.)
3. Že až do Zoslania Svätého Ducha je počas celej liturgie vyslovene zakázané klaňať - teda aj pri premenení, aj pri prijímaní... A práve toto bude témou môjho dnešného príspevku o gréckokatolíkoch - telesné postoje a gestá ako jazyk nášho tela pri komunikácii s Bohom.

Východná tradícia hovorí, že človek vo svojej jednote duch (duša) a telo má byť plne zapojený do modlitby. Preto dbá na dodržiavanie vonkajších symbolov. Čo podľa „východného slovníka“ znamenajú jednotlivé telesné základné postoje počas slávania liturgií?

Kľačanie - postoj pokánia a pokory. Vyjadruje poníženie sa, uvedomenie si vlastných hriechov. V našom obrade je predpísané len vo Veľkom pôste a v nedeľu Zostúpenia Svätého Ducha počas špeciálnych modlitieb na večerni. Prvý všeobecný

koncil v Nicei (r. 325) spomína a zakazuje kľačanie počas slávania liturgií vo svojom 20. kánone: „Keďže niektorí v nedeľu aj počas Päťdesiatnice kľáčia, tento svätý snem sa uzniesol, že modlitby sa budú Pánovi vzdávať postojáčky.“ Takto to chápali a nariadili konciloví otcovia. Kľačanie vyjadruje veľmi naliehavú prosbu.

Východ nepozná pokľaknutie na jedno koleno. Vo východných chrámoch sa znak úcty prejavuje poklonou.

Poklona - východ prejavoval úctu poklonou. Poklona je v liturgii skoro vždy spojená s prežehnaním a prežehnanie s poklonou, či už s malou (jemné sklonenie vrchnej časti tela), strednou (prsty žehnajúcej sa pravej ruky sa pri poklone dotknú zeme) alebo veľkou (človek padá na kolenná a hlavou sa dotýka zeme). Táto veľká poklona je len vo Veľkom pôste.

Státie je prejav pripravenosti, pohotovosti a zároveň je postojom, ktorý vyjadruje radosť a oslavu, je to postoj vzkriesenia, zmŕtvychvstania. Preto podľa starej tradície ľud počas liturgie stál, lebo liturgia je sprítomnením nebeskej oslavy vzkriesenia (už spomenutý 1. všeobecný koncil v Nicei, kánon 20.)

Sedenie je prejavom počúvania. Pôvodne sa sedelo len pri kázni.

Prežehnanie sa - je kapitolou samou osebe a pozrieme sa naň bližšie v ďalšom čísle Bartolomeja. U nás sa žehnáme veľa, ale naozaj veľa ☺.

Ruky prekrížené na hrudi pri prijímaní znamenajú akoby znak anjela. Prijímaním Krista sa človek stáva znova nebeským

stvorením, účasťou na božskom v Najsvätejšej Trojici. Tento znak je v latinskej cirkvi chápaný presne naopak - „Eucharistiu nemôžem prijať“. Inde sa toto gesto nepoužíva. Niekedy je to zmätočné, ak príde gréckokatolík k rímskokatolíkom alebo rímskokatolík ku gréckokatolíkom a praktizujú toto gesto.

Aj skrze týchto zopár príkladov postojov môžeme vidieť bohatosť neverbálneho liturgického jazyka osláv Boha. Naše postoje a gesta dávajú našim modlitbám nový hlbší zmysel. Konajme ich vedome a s úctou.

Jozef Durkot, gréckokatolícky farár

Veľká noc v charite

Tak ako každý rok, aj teraz sme napriek neľahkej momentálnej situácii mysleli na ľudí bez domova v našom meste. Kvôli hygienickým opatreniam sa obed vydáva zabalený.

Počas sviatkov bolo nachystané všetko tak, aby si bezprístrešní vzali obed so sebou. Mohli sa tešiť z kapustnice, zemiakového šalátu s údeným mäsom a koláčikov. V nedeľu sa vydalo 34 obedov a v pondelok 24.

Ďakujeme všetkým, ktorí sa podieľali na zabezpečení a príprave jedla, ale tiež pri jeho vydávaní a celkovom chode charity. Ostávajme s Pánom Bohom a v úplnom zdraví!

Dagmara Pavlove

Kostoly pre osobnú modlitbu

Piaristický kostol je otvorený pre osobnú modlitbu od pondelka do štvrtka od 8:00 do 18:00 hod., v piatok od 8:00 do 15:00 hod. V prípade potreby sviatosti zmierenia je možné každý deň volať na číslo 0949 137 724 v čase od 18:30 do 19:00 hod. a dohodnúť si termín na druhý deň. V tomto čase je tiež možné telefonicky si dať zapísať úmysly sv. omši - na jún je ešte veľa voľných.

Farský kostol (predsieň kostola) je pre osobnú modlitbu otvorený denne od 8:00 do 18:00 hod. Svätú spoveď je potrebné dohodnúť si telefonicky na čísle 046/542 28 01.

Údaje sú platné do dňa, kedy sa opäť začnú slúžiť verejné sväté omše.

Náročný aj požehnaný čas

V posledných dňoch sa asi stalo najviac skloňované slovo: koronavírus! Naozaj nemám v úmysle znevažovať a podceňovať význam, obsah a smrteľné následky tohto vírusu. Bolo by neúprimné, keby som sa stavala do roly rozprávkového Nebojsu. Aj mňa občas premkne obava... Snažím sa však nepodliehať panike (nákupnej či informačnej), zachovať si vnútornú slobodu ducha, ktorý má schopnosť vyvážiť negatívne videnie videním, v ktorom je nádej vo viere, že v každej mláke sa zrkadlí kúsok neba.

Pripomína mi to jednu paralelu. Chorý človek by sa nemal stále „hrabať“ vo svojej chorobe, zamorovať ňou seba aj svoje okolie, donemoty o nej rozprávať, až je to únavné, neúčinné a zbytočné. Strach z nej si naďalej nevedome pestuje, akoby to bolo niečo, čo má nútiť okolie, aby ho ľutovalo a strachovalo sa spolu s ním. Je to svojím spôsobom aj naďalej pestovanie si danej choroby a neschopnosť sa z nej a strachu z nej vnútorne oslobodiť. Nehľadáme vnútornú silu na jej prekonanie... Ved' na to sú „všemocné“ a „zázračné“ tabletky a doktori... Na celkové vyliečenie sa je to však málo - skoro nič!

Tak aj dnes sa na človeka z každej strany chrlí množstvo návodov, upozornení, výziev a diskusií, ako čo najlepšie pandémie zvládnuť. Sme konfrontovaní so zahraničnými zábermi na množstvo rakiev, ktoré ukrývajú obete spomínanej pandémie. Hľadáme na internete návod, ako si vyplniť čas doma. Toto všetko nás stavia do polohy, keď nevieme, čo so sebou a s časom, ktorého máme odrazu nadostač.

Akoby sme pozabudli v tom strachu a obave o svoj život čerpať zo svojho vnútra. Čakáme, že niekto niečo vymyslí a to nám zaručene pomôže! Mali by sme sa sami pokúsiť upriamiť svoj záujem aj na čosi iné. Na čosi, čo lahodí duši, oku a srdcu - len tak, pre potešenie samé! Na tie obyčaj-

né - neobyčajné veci, ktoré každodenne berieme ako samozrejmosť, a preto nám zovšednela a stratila na pôvabe.

Máme čas! Máme čas privoňať k bylinkovému čaju, k upečenému koláčiku; máme čas pozorovať oblaky, ako menia tvar; skontrolovať hviezdy na nočnej oblohe, či sú na svojom mieste; myslieť v duchu na tých, čo máme radi... Pozorovať z okna vychádzajúce slnko, ako vrhá tieň na prebúdajúci sa svet. Započúvať sa do spevu vtákov či večerného zvoneniú kostolných zvonov. Na toto všetko dnes máme čas!

Aj toto je Čas Boha pre Čas človeka! Ako mi povedal jeden múdry človek: „Je to náročný, ale aj požehnaný čas.“

Text: Veronika Hoffmannová

Foto: Silvia Kobelová

Chcel by som, aby moji žiaci boli dobrými ľuďmi

Marek Šimurka je už neodmysliteľnou súčasťou piaristického gymnázia. Vždy plný vedomostí, elánu a nadšenia. Ako sa pozerá na svoju profesiu učiteľa? A k čomu sa snaží viesť svojich študentov? V rozhovore nám odpovedal i na tieto otázky.

▪ **Témou tohtomesačného Bartolomeja je „vedenie“. Aj učiteľstvo je jednou z tých v profesií, v ktorých je potrebné viesť. Chcel si byť vždy učiteľom? Alebo si túžil aj po nejakom inom povolani?** Od detstva som mal blízko k prírode, ako dieťa som mal vymyslené rôzne fantastické svety, ktorých mapy som si aj kreslil. Vďaka príbuznému z Nemecka som sa však dost dobre zoznámil s počítačmi, istý čas som aj programoval a to bol tiež jeden smer, ktorý som zvažoval pri posielaní prihlášok na štúdium na vysokej škole. Nakoniec som ich tam nepodal. Vo výsledkoch prijímacích pohovorov (v minulosti to bez nich nešlo) dnes vidím vietor Božieho Ducha. A tak som sa ocitol na odbore učiteľstvo, avšak s plánmi a ambíciou pokračovať inde - vo vedeckej práci. To, že naozaj budem učiteľom, som nevedel až do polovice štúdia. Túto možnosť som si pripustil po piatom semestri štúdia učiteľstva. Zvlášť, zdalo by sa vtedy. S odstupom času to až také zvlášť nie je. Teraz vidím, že to ma Boh takto viedol. Zo všetkého, čím som vďaka Nemu v minulosti prechádzal, dnes čerpám skúsenosti.

▪ **Boli v tvojom živote učitelia, ktorí ťa k výberu tohto povolania inšpirovali?** Vzhľadom na to, že rozhodnutie prišlo až po prvej pedagogickej praxi, tak k výberu ma neinšpiroval nikto. Ale dnes si rád a vďačne spomínam na mnohých učite-

ľov, ktorí ma podporovali v súťažiach, napríklad pani učiteľka Dufková zo ZŠ Koš alebo iní učitelia, ktorí ma niekedy síce aj neprijemným drilom, ale zato poriadne, pripravili - v slovenskom jazyku, v matematike (najmä pán profesor Murín) a v nemčine. Vo väčšine odborných predmetov som bol vzdelávaný takmer výlučne metódami, ktoré dnes používam len niekedy, no i v tom je inšpirácia: snažím sa učiť inak.

▪ **Si učiteľom biológie a geografie. Prečo si si vybral práve tieto dva predmety?** Živá príroda ma fascinuje od detstva, takže veda, ktorá ju skúma, opisuje a vysvetľuje, bola jasnou voľbou. Prečo geografia? Povedal by som, že som k tomu pri vyplňaní prihlášok dospel vylučovacou metódou - zvažoval som tiež chémiu alebo matematiku. No dnes si myslím, že aj to bolo vedenie Ducha Svätého.

▪ **Celú svoju doterajšiu profesijnú kariéru si strávil v prievádzskom piaristickom gymnázii. V čom sa táto škola zmenila od čias tvojho príchodu do nej?** Prirovnal by som to k rastu borovíc, ktoré dokážu rásť v skalnatej pôde. Keď som prišiel, boli tu dva malé kmienky s pár konárkami, ktoré ešte len začínali prinášať plody. Boroviciam trvá pár rokov, kým dozrejú. Tak i žiaci pár rokov dozrievajú na našej škole, kým sú pripravení odletieť a zakoreniť sa inde. Dnes tu je však už bohato rozvetvený strom, ktorý s veľkým

úsilím zapúšťa hlboké korene medzi skaly, mení sa a prispôsobuje podmienkam, pričom tvorí nové vetvy, a tak prináša mnoho plodov. Ale stále zostáva tou istou borovicou, jej dedičný základ je rovnaký. Tak aj naša škola napriek tomu, že ona sama (i školský systém) prechádza množstvom zmien, jej základ zostáva rovnaký - v piaristickom duchu „Veda a viera“ každý, kto príde, môže poznávať svet rozumom a súčasne rozvíjať vieru v Boha. A taktiež v duchu hesla „Naša škola - náš dom“ každý, kto chce, môže tvoriť dobré vzťahy so spolužiakmi a s učiteľmi.

▪ **Určite si sa rokmi zmenil aj ty ako učiteľ. V čom badáš ten rast u seba?**

Dost som sa zmenil i osobnostne, i odborné. No najdôležitejšie je, že v tejto škole rastiem i vo viere. Aj vďaka duchovnému vedeniu našich pátrov, ale aj vďaka svedectvám žiakov. Znova paradox: učiteľa učia žiaci. Mnohokrát som videl, ako boli žiaci či absolventi našej školy oslovení Duchom Svätým a rozhodli sa, že sa ním nechajú viesť. Či už počas štúdia, alebo aj neskôr otočili svoj zrak k Bohu a postupne menili svoje životy. My, starší, sa už možno meníme ťažšie, a tak nám v tom môžu byť príkladom.

▪ **V škole si známy tým, že sa nebojíš využívať technológie a ani inovatívne metódy. Čo sa ti v poslednom čase pri vyučovaní osvedčuje najviac?**

Je pravda, že v tomto rád experimentujem. Niekedy nečítam návody, ale hľadám si skôr svoje vlastné cesty. V predmetoch, ktoré učím, je veľmi dôležitá názornosť - to je to prvé, čo mi technika umožňuje: názornosť začínala už pri triviálnych staromódnych fóliách na spätnom projektore a pokračuje dnes cez projektory, kamery do mikroskopu, počítačom podporované merania a až po rozšírenú realitu na tabletoch. A po druhé - technika sa dá použiť ako prostriedok na aktivizáciu žiakov, umožňuje pozorovať, merať, manipulovať, súťažiť a spolupra-

covať. Technika však nie je cieľom! A treba ju používať triezvo, len vtedy, keď sa to naozaj hodí, nie stále.

▪ **Epidémia koronavírusu prinútila aj učiteľov zostať doma a začať svojich študentov učiť „na diaľku“. Ako si si poradil s touto situáciou?**

Ešte stále sa s ňou snažím nejako si poradiť. Najťažšie je vysporiadať sa s nedostatkom osobnej komunikácie a bezprostrednej spätnej väzby. Najmä spočiatku to bolo ťažšie, teraz sa to už zlepšuje. Som vdáčný za každú informáciu a spätnú väzbu od žiakov. A súčasne ma tento home-office utvrdil v tom, že som na správnom mieste - programátorom alebo pracovníkom v kancelárii by som byť nechcel. Teraz veľkú časť dňa presedím pri počítači, čo pre moju prácu nie je bežné. Isteže, aj v škole používam počítač na väčšine hodín, ale nestojí medzi mnou a žiakmi.

▪ **Tvoje učiteľské zaniechanie sa prejavilo aj počas Veľkej noci, keď si svojich priateľov na Facebooku sprevádzal počas veľkonočného trojdňa zábermi zo Svätej zeme, ktorú si pred časom navštívil - a pripojil si k nim aj vysvetlivky. Prežíval si udalosti umučenia a zmŕtvychvstania Ježiša po tom, čo si tieto miesta videl naživo, nejako inak?**

Zažil som to, čo mi už popisovali iní, ktorí tam boli predtým: pri čítaniach z Písma som mal vždy v mysli obrazy tých miest, kde sa dané udalosti udiali. Už to viac pre mňa nie sú len príbehy napísané v nejakej knihe. Počas cesty po Svätej zemi si človek uvedomí ich priestor, hmatateľnú realitu, vzdialenosť medzi udalosťami, prostredie a jeho vlastnosti - prírodné podmienky (rovina, hory, púšť či úrodná pôda, skaly alebo voda). Toto všetko vytvára taký rám, do ktorého keď zarámujem udalosti opísané vo Svätom písme, dostávam živší obraz. Ani filmy nedokážu nahradiť skúsenosť vnímanú všetkými zmyslami. Fotografie aj s komentármi sa

chystám spracovať i do môjho blogu, na ktorý väčšinou nemám čas.

▪ **Aj Ježiš bol počas svojho života Učiteľom. Čo by si dnešní učitelia mohli do svojej praxe zobrať na základe jeho príkladu života a vyučovania?**

Ježiš bol a je Učiteľ, ktorý o sebe povedal: „Ja som cesta, pravda a život.“ (Jn 14,6) Svätý Jozef Kalazanský, zakladateľ rehole piaristov a piaristických škôl, o učiteľoch vraví, že sú spolupracovníkmi Pravdy. Jeho Boh v živote viedol rôznymi cestami až do Ríma, kde konečne spoznal, k akej spolupráci ho volá - vzdelávaním dať lepšiu budúcnosť chudobným deťom. Aj my, nedokonalí učitelia, sme pozvaní k spolupráci - ale k akej konkrétnej? Pokúsme sa počúvať vedenie Ducha Svätého.

▪ **K čomu by si svojich študentov chcel priviesť ty?**

Aby boli dobrými ľuďmi. A bol by som

rád, keby si tiež osvojili zodpovednosť, vytrvalosť a iné dobré vlastnosti. No a ak by som mal byť ešte konkrétnejší, tak okrem iného sa dosť snažím o pestovanie zručností nielen získavať a spracúvať, ale aj hodnotiť informácie; triediť pravdu od poloprávd a lží, všímať si dôležitosť a uprednostňovať fakty a údaje získané vhodne zvolenými metódami pred všeobecnými a nepresnými „kecmi“ - inými slovami, myslieť kriticky a vedecky. Treba si pýtať dôkazy a zhodnotiť ich váhu. Bez solídnej poznatkovej základne, minimálne správneho chápania základných pojmov a princípov jednotlivých vied, to však nejde. Človek sa potom ľahko chytí do osídí konšpirácií a bludov. A tie sú biedou (nielen) dnešnej doby.

Ďakujem za rozhovor! Petra Humajová

Foto: archív Mareka Šimurku

***Marek Šimurka** sa narodil v roku 1980 v Bojniciach. Vyštudoval Prírodovedeckú fakultu Univerzity Komenského v Bratislave, odbor učiteľstvo všeobecnovzdelávacích predmetov s aprobáciou biológia a geografia. Po skončení štúdia na vysokej škole v roku 2004 nastúpil na Piaristické gymnázium F. Hanáka v Prievidzi, kde pracuje dodnes. Okrem toho pôsobí v zbore Bartolomejčatá ako zvukár.*

So študentami gymnázia počas aktivity Erasmus Days, október 2019

So zborom Bartolomejčatá na festivale Mladí mladým, november 2019

Vedenie

Ježiš povedal: „Veru, veru, hovorím vám: Kto nevchádza do ovčince bránou, ale prelieza inokade, je zlodej a zbojník. Kto vchádza bránou, je pastier oviec. Tomu vrátnik otvára a ovce počúvajú jeho hlas. On volá svoje ovce po mene a vyvádza ich. Keď ich všetky vyženie, kráča pred nimi a ovce idú za ním, lebo poznajú jeho hlas. Za cudzím nepôjdu, ba ujdú od neho, lebo cudzí hlas nepoznajú.“ Ježiš im to povedal takto obrazne, ale oni nepochopili, čo im to chcel povedať.

Preto im Ježiš znova vravel: „Veru, veru, hovorím vám: Ja som brána k ovciam: Všetci, čo prišli predomnou, sú zlodeji a zbojníci, ale ovce ich nepočúvali. Ja som brána. Kto vojde cezo mňa, bude spasený; bude vchádzať i vychádzať a nájde pastvu.

Zlodej prichádza, len aby kradol, zabíjal a ničil. Ja som prišiel, aby mali život a aby ho mali hojnejšie.“ (Jn 10, 1 - 10)

Obdivujem ľudí, ktorí majú dar reči. Svojím rozprávačským umením nás dokážu natoľko upútať, že nespúšťame z nich oči ani uši, zabúdame na čas, únavu, hlad a povinnosti. Dokázali by sme ich počúvať dlhé hodiny.

Majstrom v reči bol aj Ježiš. Dnešné evanjelium to iba potvrdzuje, keď v ňom vyrozprával jedno z najnežnejších podobienstiev.

Aktuálne podobenstvo doby

Najskôr si priblížme aspoň trochu niektoré zvyky pastierov z Palestíny. Ovčinec bol zvyčajne priestor ohradený plotom postaveným z nazbieraných kameňov. Na tomto plote boli upevnené zväzky trňových konárov alebo priamo pri múre boli nasadené trňové kríky tak, aby prekážali a zamedzili, aby ovce mohli plot preskočiť a vyjsť nekontrolovateľne z ovčince a aby bolo aj zlodejom znemožnené dostať sa nepozorovane do ovčince.

Ovčinec mohol byť postavený v blízkosti nejakého domu, alebo mohol byť zriadený na svahu nejakého kopca či vrchu. V tomto druhom prípade ho zvyčajne používali viacerí pastieri, ktorí do takého ovčince privádzali svoje ovce na noc a potom vždy jeden z pastierov držal stráž a ostatní odpočívali.

Keď sa ráno každý pastier dostavil k vstupu do ovčince, ovce hneď vedeli rozoznať jeho pohyby a jeho hlas, zdvihli sa a nasledovali ho pokojne, lebo mali skúsenosť, že ich zavedie na miesta s čerstvou

trávou a k čistému a bohatému prameňu vody. Nasledovali pastiera, lebo sa cítili zabezpečené a chránené; pastier ich nikdy nesklamal a nezradil.

Pán Ježiš vychádzal z týchto životných skúseností ľudí svojej doby a z nich vytvoril podobenstvo, ktoré však pre poslucháčov nebolo hneď zrozumiteľné: židia, ktorí ho počúvali, ako pripomína evanjelista, mali ťažkosť pochopiť jeho zmysel.

Pravý pastier a zlodeji

Ako protiklad pravého pastiera Ježiš spomína zlodejov a zbojníkov. Kto sú to? O kom to hovorí? V Ježišových časoch iste nebol nedostatok „pastierov“. Za pastierov boli označovaní aj náboženský vodcovia, aj svetskí vodcovia, králi, ktorí sa usilovali vytvoriť dojem, že sú starostliví voči potrebám ľudí, ale v skutočnosti hľadali len vlastný záujem. Ich cieľom bola moc, osobné postavenie, často aj zneužívanie moci násilím a klamstvom. Neboli skutočnými pastiermi. Ten, koho „učí Duch“, je schopný aj uprostred hluku mnohých iných hlasov rozlíšiť ten, ktorý patrí pravému Pastierovi, a uteká, keď počuje kroky zlodejov a dravých zverí, tých, ktorí sa približujú len preto, aby ho stiahli na cestu smrti.

A teraz sa zjavuje Ježiš, právoplatný pastier. A právoplatný pastier sa opisuje ako ten, ktorý „vchádza bránou a ovce počúvajú jeho hlas“. Prečo ovce? Stádo je obrazom ľudu. Prečo počúvajú jeho hlas? Pretože ľudia nachádzajú v Ježišových slovách odpoveď Boha na potrebu plnosti života, ktorú vo svojom vnútri nosí každý človek. V tomto spočíva sila Ježišovho posolstva.

Keď teda počúvame tento hlas, vidíme v Ježišovom posolstve odpoveď na svoju potrebu plnosti života; Ježiš ustanovuje osobný vzťah s každým z nás, „volá svoje ovce po mene a vyvádza - vedie ich“. Výraz „vyvádza - vedie“ je ten istý, ako bol použitý v Starom Zákone na označenie exodu. Evanjelista píše, že keď ich Ježiš

všetky vyvedie, kráča pred nimi, vedie ich a ovce idú za ním, lebo „poznajú jeho hlas“. Človek verne nasleduje Ježiša, pretože v jeho hlase nachádza odpoveď na svoje potreby.

Slovo, ktoré sýti

Ježiš sa naozaj k svojim ovciam zachoval najlepšie. Sýti ich najšťavnejšou pašou. Čo to je? Božie slovo, ktoré všade ohlasoval, a tak dokazoval, že človek nepotrebuje k životu iba chlieb, ale aj Božie slovo.

Hľadal každú stratenú ovečku. Záležalo mu naozaj na každom človekovi. Všetkých chcel priviesť k Otcovi a nevynechával nikoho, komu by nedal príležitosť obrátiť sa a napraviť. Dobrý pastier za svoje ovce bol ochotný položiť aj vlastný život. Nezostal iba pri slovách, pri teoretizovaní, ale aj najväčším skutkom lásky - svojou smrťou - dokázal, ako ovce nesmierne miluje.

Zlodej pozerá na úžitok, nie na osobu. Druhí sú len anonymnou masou bez tváre, vidí v nich len seba a svoj prospech. Pastier pozná ovečky po mene, ku každej má osobný priateľský vzťah. V Palestíne dávali pastieri ovciam meno, ako ho dnes zvykneme dávať psom alebo mačkám. Keď ide o človeka, „poznať po mene“ znamená poznať jeho najhlbšiu identitu; to, akého ma chcel Boh mať, keď ma stvoril. Ježiš, dobrý pastier, pozná toto pravé „meno“ každého z nás. Vie, kým sa máme podľa Božej stvoriteľskej predstavy stať a ako to dosiahnuť, pozná cestu, pasienky i pramene vôd. Tak ako iba Otec pozná Syna a Syn Otca, len Ježiš pozná aj každého z nás. Bez Ježišovho starostlivého vedenia sa nikto nemôže stať plne tým, kým má byť, sám sebou, teda svätým.

Vchádzať do života znamená vychádzať z otroctva smrti. Ježiš vyvádza i vovádza, teda nás vedie z údela smrti do plnosti života. Vchádzať i vychádzať neznamená len slobodu pohybu ani slobodu vyberať

si medzi dobrom a zlom. Skôr vyjadruje slobodu Božích detí, ktoré cez Ježiša vstupujú do plnosti života. Nájst' pastvu znamená žiť v Bohu v slobode Božích detí.

Vedení Ježišom

Ježiš hovorí aj o zlých a falošných pastieroch. Kto dnes ku nim patrí? Niektorí žijú vo vnútri Cirkvi, ale neplnia v nej svoje poslanie. Iní sú mimo Cirkvi a predstavujú sa ako proroci, ktorí poznajú pravú cestu. Väčšinou ani neponúkajú cestu spásy, ale pohodlný životný štýl. Niekedy sú to konkrétni ľudia, ešte častejšie ide o rôzne myšlienkové prúdy. Je neuveriteľné, ako ľahko im ľudia uveria, slepo ich poslúchajú a za ich rady ochotne platia nemalé sumy peňazí. Keď však Cirkev od nich žiada len malú časť z toho, zásadne ju odmietajú. Platí tu jednoduché pravidlo: Nikto nedá, čo sám nemá.

Dnes sme teda pozvaní, aby sme Ježiša spoznali, keď sa nám predstavuje slovami: „Ja som brána“. Aj teraz v týchto

chvilách sme vo viere cez neho vošli, aby sme uvažovali nad jeho slovom. Vošli sme cez to, čo povedal, čo nám zanechal ako svoje poslanstvo. Vždy, keď čítame alebo počúvame jeho slová a aspoň chvíľu nad nimi uvažujeme, vchádzame cez neho, ktorý je našou bránou, zostávame s ním, túžime, aby nás Svätý Duch poučil, posilnil a viedol.

Aké je dôležité a nenahraditeľné vždy znova vojsť cez neho, cez jeho slovo a zjednotiť sa s ním v úvahe nad jeho slovom s pomocou Ducha! Počúvajte Kristov hlas a nasledujte ho, lebo len vtedy budeme mať nádej, že sa dostaneme do večného ovčince. Nestačí iba počúvať Krista, ale najmä nespúšťať z neho oči, aby nás mohol svojím slovom viesť do nebeského kráľovstva.

Miroslav Turanský

(Bibliografia: M. Gavenda: V sile Slova, DON BOSCO, 2014)

Foto: Mária Melicherčíková

Otvoriť sa vedeniu Duchom Svätým

Vo Veľkonočnom období nás v tomto neľahkom čase boja s koronavírusom povzbudzoval svojimi priamymi prenosmi svätých omší z Domu sv. Marty Svätý Otec František. Jedna z jeho homílií (20. 4. 2020) bola ako „šitá“ k májovej téme Bartolomeja v zmysle otázky: „Kto nás, kresťanov, vedie?“ Odpoveď sa zjavila jedna, ale „dvojakým spôsobom“. Vedie nás Duch Svätý, ako povedal pápež František. Ale vedie nás aj práve cez neho, ktorý je hlavou Cirkvi.

Jánovo evanjelium v 3. kapitole (3,1-8) hovorí o narodení sa z Ducha, ktoré je nevyhnutné pre Božie kráľovstvo. Svätý Otec František pozval v homílii k zamysleniu, či sme ako kresťania otvorení tomuto vedeniu Duchom, alebo nám stačí, že dodržiavame prikázania a náboženské zvyklosti.

Nikodém

Tento muž Nikodém, jeden z popredných medzi Židmi, vplyvný človek, cítil potrebu ísť za Ježišom. Išiel v noci, nútený konať s určitou opatrnosťou, keďže na tých, čo sa chodili zhovárať s Ježišom sa hľadalo cez prsty. Je to spravodlivý farizej, pretože nie všetci farizeji sú zlí, nie. Boli aj spravodliví farizeji. Tento je spravodlivým farizejom. Pocítil nepokoj, pretože je to muž, ktorý čítal prorokov a vedel, že to, čo Ježiš robí, bolo ohlásené prorokmi. Cítil nepokoj a išiel sa porozprávať s Ježišom: „*Rabbi, vieme, že si prišiel od Boha ako učiteľ*“ - toto je do istej miery vyznanie. „*Lebo nik nemôže robiť také znamenia, aké ty robíš, ak nie je s ním Boh.*“

Ježiš

A Ježiš odpovedal. Odpovedal tajomne, ako to on, Nikodém, nečakal. Odpovedal tým obrazom narodenia: „*Ak sa niekto nenarodí zhora, nemôže uzrieť Božie kráľovstvo*“. A on, Nikodém, cíti zmätok, nerozumie a vezme Ježišovu odpoveď doslovne: „*Ale ako sa môže človek narodiť, keď je už starý?*“ Narodiť sa zhora, narodiť sa z Ducha. To je ten skok, ktorý

Nikodémovo vyznanie musí urobiť a on nevie, ako ho urobiť. Pretože Duch je nepredvídateľný.

Duch Svätý

Definícia Ducha, ktorú tu Ježiš dáva, je zaujímavá: „*Vietor veje, kam chce; počuješ jeho šum, ale nevieš, odkiaľ prichádza a kam ide. Tak je to s každým, kto sa narodil z Ducha*“, čiže je **slobodný**. Človek, ktorý sa nechá viesť z jednej strany na druhú Duchom Svätým: toto je **sloboda** Ducha. A kto takto koná, je človekom poslušným, a tu sa hovorí o podajnosti voči Duchu Svätému.

Kresťan

Byť kresťanom nie je iba dodržiavať Božie prikázania: tie treba plniť, to je pravda; avšak ak zostaneš len pri tom, nie si dobrým kresťanom. Byť kresťanom znamená dovoliť, aby do teba vstúpil Duch a viedol ťa. Viedol ťa tam, kam chce on. V našom kresťanskom živote sa mnohokrát zastavíme ako Nikodém, nevieme, aký krok urobiť, nevieme, ako ho spraviť alebo nemáme dôveru v Boha, aby sme tento krok urobili a dovolili vstúpiť Duchu. Znovu sa narodiť znamená nechať, aby Duch vstúpil do nás. A aby to bol Duch, kto ma vedie, a nie ja. A takto slobodný, s touto slobodou Ducha, čo nikdy nevieš, kam ťa privedie.

Apoštoli

Apoštoli, ktorí boli vo Večeradle, keď prišiel Duch Svätý, vyšli kázať s tou odvahou, s tou smelosťou... Netušili, že by

sa to mohlo udiat'; a vykonalí to, pretože ich viedol Duch. Kresťan sa nikdy nesmie zastaviť iba pri dodržiavaní Božích prikázaní: treba ich plniť, ale treba ísť ešte ďalej, k tomuto novému narodeniu, ktoré je narodením sa z Ducha, ktoré ti dá slobodu Ducha.

A toto je to, čo sa udialo v tejto kresťanskej komunite v Prvom čítaní, po tom, čo sa Ján a Peter vrátili z výsluchu, ktorý mali u kňazov. Išli za svojimi bratmi v tejto komunite a rozpovedali, čo im hovorili veľkňazi a starší. A komunitu, keď to počula, to všetkých spoločne trochu vylakalo. A čo urobili? Modlili sa. Nezastavili sa pri pravidlách opatrnosti: „Nie, teraz spravme takto, budeme mať väčší pokoj...“ Nie. Modlili sa. Aby to bol Duch, kto im povie, čo by mali robiť. Pozdvihli hlas k Bohu, hovoriac: „Pane!“ - a modlili sa.

Druhé Turíce

Toto je krásna modlitba v temnej chvíli, vo chvíli, keď musia urobiť rozhodnutia a nevedia, čo robiť. Chcú sa narodiť z Ducha, otvárajú srdce Duchu: nech je to on, čo im napovie... A prosia: „*Pane, Herodes, Poncius Pilát s národmi a izraelským ľudom sa spojili proti tvojmu Duchu Svätému a Ježišovi*“, rozprávajú ten príbeh a hovoria: „*Pane, urob niečo!*“. „*A teraz, Pane, pozri na ich hrozby*“ - tie od skupiny kňazov - „*a daj, aby tvoji služobníci hlásali tvoje slovo so všetkou odvahou*“ - žiadajú smelosť, odvahu, aby nemali strach: „*Vystri svoju ruku, aby sa skrze meno Ježiš diali uzdravenia, znamenia a divy*“. „*A keď sa pomodlili, zatriaslo sa miesto, na ktorom boli zhromaždení, všetkých naplnil Svätý Duch a smelo hlásali Božie slovo*.“ Udiali sa tu druhé Turíce. Voči ťažkostiam, pred zatvorenými dverami, keď nevedeli ako pokračovať, idú k Pánovi, otvárajú mu srdce, a prichádza Duch a dáva im to, čo potrebujú, a vychádzajú von kázať s odvahou, a idú

vpred. Toto je narodiť sa z Ducha, toto je nezostať stáť pred tým, čo som robil vždy doposiaľ, len pri prikázaniach, len pri náboženských zvyklostiach: nie! Toto je znova sa narodiť.

Modlitba

A ako sa človek pripraví, aby sa znova narodil? Modlitbou. Modlitba je to, čo otvára dvere Duchu a dáva nám túto slobodu, túto smelosť, túto odvahu Ducha Svätého. Čo nikdy nevieš, kam ťa povedie. Ale je to Duch. Nech nám Pán pomáha byť vždy otvorenými Duchu, aby to bol On, čo nás vedie vpred v našom živote v službe Pánovi.

Podľa <https://www.vaticannews.va/sk-SK>
spracovala -eb-

Ó, Mária, vždy nám žiariš na našej ceste ako znamenie spásy a nádeje.

Zverujeme sa ti, Uzdravenie chorých, ktorá si pod krížom bola pripojená k Ježišovej bolesti, pevne si uchovávaš svoju vieru.

Ty, Záchrana rímskeho ľudu, vieš, čo potrebujeme, a sme si istí, že sa postaráš o to, aby tak ako v Káne Galilejskej mohla po tejto chvíli skúšky znova nastať radosť a oslava.

Pomáhaj nám, Matka Božej lásky, riadiť sa dôsledne Otcovou vôľou a konať to, čo nám povie Ježiš, ktorý vzal na seba naše utrpenia a obťažil sa našimi bolesťami, aby nás skrze kríž priviedol k radosti vzkriesenia. Amen.

Pod tvoju ochranu sa utiekame, svätá Božia Rodička, neodvracaj zrak od našich prosieb, pomôž nám v núdzi a z každého nebezpečenstva nás vyslobod', ty Panna slávna a požehnaná. Amen.

Modlitba z listu Svätého Otca všetkým veriacim na mesiac máj 2020

V čom spočíva správne vedenie

„Pán je môj pastier, nič mi nechýba: pasie ma na zelených pašienkach.“ (Ž 23, 1-2)

Sme zvyknutí na tento obraz, a preto ani neuvažujeme nad tým, ako by to mohlo vyzerat' inak. No čo keby Pán povedal: „Ovečky moje, tráva vás nie je hodna, od zajtra budete jest' pekne pri prestretom stole?“ Myšlienka síce vzletná, ale neza-meriava sa na skutočné dobro pre ovečku.

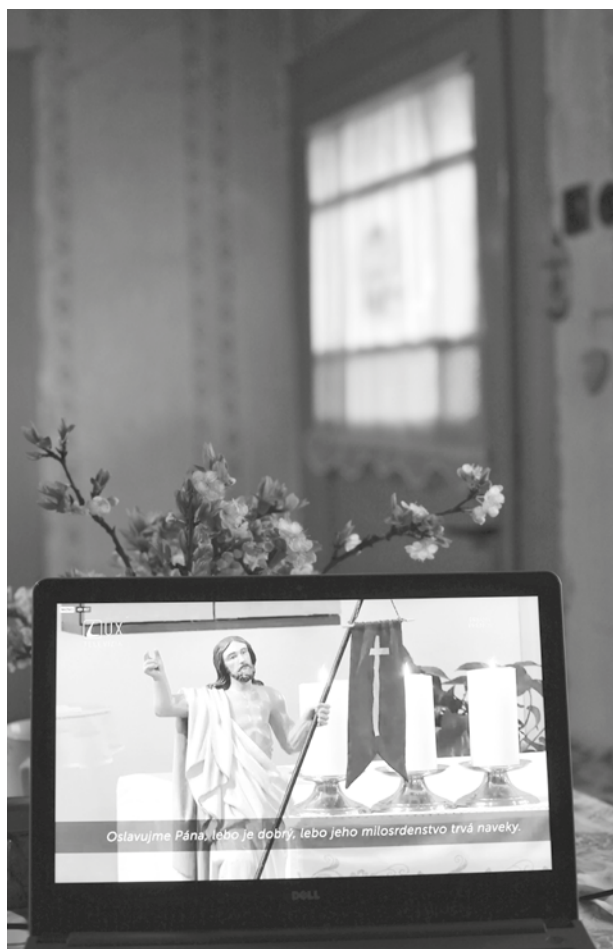
V čom teda spočíva správne (v tomto prípade psychologické) vedenie? Nie je to chytenie na povrázok a ťahanie, kam poradca chce. Nie je to vtlačanie vlastného názoru či modelovanie podľa seba. Vedenie je skôr prenášanie pozornosti na veci, ktoré bežne ľuďom unikajú.

Väčšinou je človek sústredený na rozprávanie deja. Opisuje napríklad, aký bol niekedy a zrazu povie: „... no a neviem čo sa stalo a zrazu som začala byť smutná...“ a chce pokračovať, pretože si myslí, že mi musí všetko vyrozprávať.

Mňa ale zaujíma práve to: „a zrazu... neviem prečo... neviem, čo sa stalo...“, lebo tam sa nachádza odpoveď. Vie to aj sám človek, len to nevie správne prečítať vo svojej mysli. Ja ho teda usmerňujem tak, aby mi podal o sebe správu, ktorú mu potom preložím do jemu zrozumiteľnej reči.

Človek by mal začať byť k sebe úctivejší a nechcieť od seba nemožné. Každý vie čítať a písať, ale nie každý napíše knihu. Môžem byť schopný opísať každý pocit a náladu, ale to ešte neznamená, že viem pochopiť aj ich korene. Skutočné, nie tie, ku ktorým sa hlásim, lebo mi vyhovujú. Napr.: „Hnevám sa, lebo môj manžel je nemešlo.“ V skutočnosti sa môžem hnevať, lebo sa pri ňom cítim zraniteľná. Správne pochopenie podstaty problému mi dáva správny cieľ. Nebudem teda zdokonaľovať manžela, ale budem pracovať na svojom pociť sebaistoty.

Vedenie nespočíva vo výpočte negatívnych vlastností a v predložení ideálu, ku ktorému sa mám priblížiť. Povedala by som, že vedenie ani nie je vedenie, ale skôr archeológia. Hľadám na území člove-

ka veci, ktoré sú zakopané. Snažím sa zistiť, prečo sú tak hlboko ukryté a ako ich vytiahnuť na svetlo. Je to vlastne o hľadani pokladu, ktorý v sebe človek ukrýva. Vy ho nechcete nájsť?

Mgr. Zuzana Liptáková
O.Z. Lepšie ja - poradenstvo, semináre, kurzy
www.lepsieja.sk
Foto: Mária Melicherčíková

... tri otázky pre Teréziu Grešnerovú, špeciálnu pedagogičku

Krátko po začatí prenášania detských svätých omší cez internet k nim pribudol bonus, ktorý si „môže dovoliť“ len málo kto - tlmočenie do posunkovej reči. Páter Janko Hríb SchP sa tak vďaka Terézii Grešnerovej, absolventke prievdzského piaristického gymnázia, už niekoľko týždňov môže „prihovárať“ i nepočujúcim. Terka vyštudovala špeciálnu pedagogiku na Pedagogickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave a v súčasnosti pracuje v ZŠ s MŠ pre deti a žiakov so sluchovým postihnutím na Drotárskej ceste v Bratislave. Ako sme sa však v rozhovore dozvedeli, tlmočenie svätých omší pre ňu nie je žiadna novinka.

1

Ako si sa dostala k posunkovej reči?

Až na vysokej škole. Vybrala som si, že v rámci špeciálnej pedagogiky sa chcem venovať práve žiakom so stratou sluchu. Tam som zistila, že posunkový jazyk nie je na celom svete jednotný. Každá krajina, každý národ má svoj vlastný posunkový jazyk. Počas štúdia na vysokej škole som začala chodiť na sväté omše k františkánom, ktorí sa venujú pastoračii nepočujúcich v Bratislave. Neskôr sa pridali tábory, rôzne akcie... Tam som sa naučila najviac posunkovať. Pretože človek sa najrýchlejšie naučí cudzí jazyk, keď je v kontakte s jeho používateľmi.

2

Čo je pri učení sa posunkovej reči najdôležitejšie a čo najťažšie?

Slovenský posunkový jazyk nemá toho s hovorenou slovenčinou veľa spoločného. Má vlastnú gramatiku, morfológiu, syntax a slovnú zásobu. Pri učení bola pre mňa najťažšia skutočnosť, že posunkový jazyk vtedy nemal slovník. Posunky som si musela veľmi dobre pamätať, lebo som si ich nemala kde pozrieť. Ťažké bolo pre mňa posunkovať s deťmi, mladými, dospelými a staršími ľuďmi. U nepočujúcich sa často vyskytujú generačné posunky, takže pre jedno slovo sa musím učiť viacero posunkov. Veľmi dôležité je pochopiť kultúru nepočujúcich, ktorá sa veľmi odlišuje od kultúry počujúcich.

3

Počas karantény súvisiacej so šírením sa koronavírusu si začala tlmočiť sväté omše prenášané piaristami do posunkovej reči. Bola to pre teba nová skúsenosť? Nová skúsenosť to pre mňa nebola. Pôsobím v Kresťanskom centre nepočujúcich v Bratislave, kde pravidelne slúži omše brat Silvester OFM, ktorý vie posunkovať. Ak sú nepočujúci prítomní na svätej omši pre počujúcich, tam už posunkujeme viacerí dobrovoľníci. Mala som tú česť „spolu-tlmočiť“ Národnú púť v Šaštíne, blahorečenie Titusa Zemana a Anny Kolesárovej či kňazskú vysviacku. Avšak veľkonočné trojdnie som tlmočila teraz prvýkrát. Musím sa priznať, že keď tlmočím svätú omšu, som sústredená od začiatku svätej omše až po jej koniec, čo sa mi ako obyčajnému účastníkovi nie vždy darí. Preto som nesmierne rada, že vďaka posunkovaniu u piaristov som toto veľkonočné trojdnie prežila naozaj intenzívne.

Ďakujem za rozhovor! Petra Humajová

Foto: archív Terézie Grešnerovej

Milé deti!

V živote prežívame všeličo. Raz sme veselí a šťastní, inokedy sklamaní a smutní. Možno si niekedy nevieme poradiť alebo nemáme dosť síl byť dobrí.

Pán Boh nás má veľmi rád a vie, že nám na všetko nestačia naše sily, a preto nám pomáha! Pomáha nám prostredníctvom svojho Svätého Du-cha, cez ktorého nám posiela svoje dary. Keď sa modlíme k Duchu Svätému, vždy nás povedie tou správnou cestou, stane sa naším svedomím.

Nebeský Ocko nám dáva tieto dary úplne zadarmo. (Len je potrebné, aby sme o ne poprosili.) Chce, aby sme si uvedomili, že ich v živote potrebujeme, aby nás mohol ON sám viesť naším životom. Či už je to dar múdrosti, rozumu, rady, sily, poznania, nábožnosti alebo bázne voči Bohu. Všetky sa nám v živote zídu. Preto neváhajme Pána Boha prosiť o dar, ktorý práve potrebujeme, a potom mu zaň aj nezabudnime úprimne poďakovať.

Aj Panna Mária sa nechala viesť vždy Duchom Svätým. Nech nám je príkladom! A nezabudnite, milé deti, že máj je zasvätený Panne Márii – preto sa dajme pod jej ochranu a zasväťme sa aj my jej:

„Mária, Matka moja, zasväcujem sa Tvojmu Nepoškvrnenému srdcu v živote i v smrti, aby ma chránilo od každej záhuby duše i tela. Viem, Matka, že tí, ktorých ochraňuješ, sú v bezpečí, a preto sa odovzdávam Tvojmu Srdcu s úplnou dôverou pre čas i pre večnosť. Amen.“

Znakom dobrého srdca je veselá tvár. (Sir 13,32)

- Na oltári horí šesť sviečok. Kostolník dve zhasne. Koľko ich zostane?
Dve, štyri zhoria.
- Má to desať nôh a potrebuje to olej. Čo je to?
Päť nerozumných panien.
- Kedy osol tak zahíkal, že ho všetci ľudia počuli?
V Noemovom korábe.

Pilát sa spýtal Jozefa z Arimatie:
„Prečo chceš dať svoj nový hrob tomu Ježišovi?“
Jozef odpovedal:
„Veď je to len na víkend.“

Rubriku
pre deti
pripravila
Eva
Trepáčová

Neuved' nás do pokušenia, ale zbav nás zlého

Prišli sme k poslednej časti modlitby, ktorú apoštolov naučil sám Ježiš. Dôležitá časť, ktorá nám pomáha chrániť sa pred Zlým, ktorý nás často pokúša.

Na začiatku sme rozprávali o tom, že Boh je náš milujúci Otec, ktorý nás nesmierne miluje, aj keď je to niekedy ťažké pochopiť. Teraz prichádzame k časti, kde nám Boh ukazuje jednu z možností jeho lásky.

Boh nás neopúšťa

Boh nás neopúšťa v našich ťažkostiach, bolestiach alebo trápeniach. Práve prednedávnom sme o tom počúvali, keď bol Ježiš v Getsemanskej záhrade a prežíval muky, potil sa krvou, niesol kríž. To všetko nepodstúpil len tak z nudy, to všetko prežil z lásky k nám, aby sme už my nikdy neboli sami v našich krížoch. Tak teraz v každej ťažkej situácii je s nami Boh. A aj keď nepocitujeme jeho prítomnosť, on je pri nás a pomáha nám.

Je milujúci a súcitiť s nami, pretože si tým aj sám prešiel. Trpel za naše hriechy a nechce, aby sme v ťažkostiach zostali sami, ale aby sme sa obrátili k nemu a poprosili ho o pomoc. A on ako milosrdný otec nám pomôže. Ukáže nám cestu, ktorou máme kráčať. Ved' on sám je Cesta, Pravda a Život (Jn 14,6). Stačí, aby sme ho počúvali a nasledovali.

Boh nás neuvádza do pokušenia. On chce, aby sme sa pokušeniam, ktoré nám prichádzajú do cesty, vyhýbali. Nechce našu bolesť, chce našu radosť - to len my častokrát od neho odchádzame a nechceme ho nasledovať, odmietame ho počúvať a potom sklzávame z cesty, ktorá je pre nás pripravená.

Bojovať modlitbou

V závere modlitby Otčenáš nám Ježiš ukazuje, že sa máme modliť aj za to, aby sme neupadli do pokušenia diabla, ktorý na nás neustále útočí, či už si chceme pripustiť jeho existenciu, alebo nie. Jeden kňaz mi raz povedal: „Mám pre teba

dve správy, jednu dobrú a tú druhú zlú. Tá dobrá znie, že diabol nie je kreatívny. Tá zlá je, že diabol je vytrvalý.“

Aj na nás diabol často útočí. Nemusí to byť niečo nové, jemu stačia aj naše malé slabosti, ktoré roznečuje a ktoré prehľbuje; stále tie isté slabosti dokola. To mu stačí, aby nás oddialil od Kristovej cesty. Preto aj my máme byť vytrvalí v modlitbe a nenechať sa znechutiť, bojovať proti nemu modlitbou, ktorá nám vlieva do života pokoj.

Zakončil by som tieto katechézy slovami pápeža Františka: „Z Ježišovho odpustenia na kríži vyviera pokoj, pravý pokoj pochádza odtiaľ: dar Zmŕtvychvstaleho je pokoj, dar, ktorý nám dáva Ježiš. Pomyslite na to, že prvý pozdrav vzkrieseného Ježiša je ‚Pokoj vám!‘ - pokoj vašim dušiam, vašim srdciam, vašim životom. Pán nás obdarúva pokojom, dáva nám odpustenie, ale my musíme prosiť: ‚Zbav nás zlého‘, aby sme neupadli do zla. Toto je naša nádej, sila, ktorú nám dáva Ježiš, vzkriesený Ježiš, ktorý je tu, medzi nami: je tu. Je tu, s tou silou, ktorú nám dáva, aby sme kráčali vpred a sľubuje nám, že nás oslobodí od zlého.“

Dominik Kučera

Viest' ako Ježiš

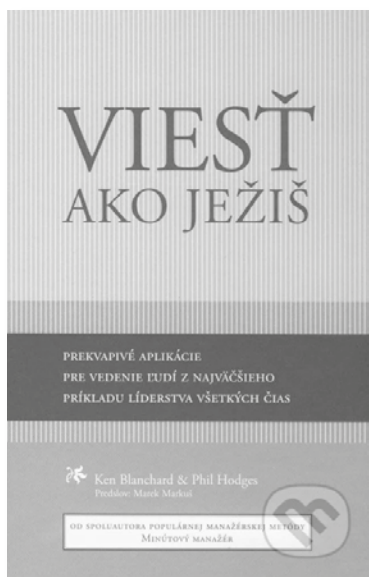
Niekomu je už možno meno Ken Blanchard známe ako meno spoluautora knižného titulu *Minútový manažér*. V knihe *Viest' ako Ježiš* Ken Blanchard a Phil Hodges predstavujú osobu Ježiša ako univerzálny vzor lídra, ktorého spôsob vedenia ľudí prináša úžitok a prospech nielen vedúcemu, ale aj vedenému.

Autori nezúžili použitie princípov líderstva v knihe iba do oblasti vedenia napríklad v cirkvi. Prinášajú širší pohľad. Spôsob, akým Ježiš pracuje s ľuďmi, je možné aplikovať i v rodine, v podnikaní, všade, kde sa stretávame s ľuďmi a máme na nich vplyv. Zdôrazňujú dôležitosť stanovenia si vízie a hodnôt.

Kniha je faktická a s brilantnosťou sú v nej vystihnuté najdôležitejšie informácie potrebné pre vedenie ľudí. Podrobne rozoberá štyri oblasti: srdce, myseľ, ruky a návyky lídra. Jednotlivé oblasti sú spracované v samostatných kapitolách. Ak by niekto pochyboval, či je kniha určená pre neho, možno v ňom záujem vzbudí revolučná myšlienka z knihy: „Každý z nás je líder!“

Cesta za týmto Ježišovým vzorom však nie jednoduchá. Pozrieť sa na seba a skúmať vlastné motívy a porovnávať ich s Ježišom znie ako výzva. Autori však nevytvárajú priestor na sebaobviňovanie v súvislosti s prípadnými doterajšími chybami a vytvorenými zlozvykmi, ale práve naopak: vedú čitateľa k premýšľaniu a zvažovaniu, akoby ho s istotou prevádzali cez minové pole s cieľom transformácie a nového spôsobu nielen zmýšľania, ale i konania.

V jednotlivých kapitolách je priebežne

vyhradený priestor i na reflexiu. Tým sa kniha stáva nielen „teoretickou“, ale i „praktickou“ príručkou pre lídrov, pretože k jednotlivým odpovediam z reflexií sa vždy môžu vrátiť. A tak napríklad pri opakovanom čítaní knihy vyhodnotiť, v ktorých oblastiach sa im poradilo aplikovať zmenu vo svojom živote. Kľúčové myšlienky sú zopakované a v texte zvýraznené. Záver kapitol tvorí zhrnutie najdôležitejších informácií. V porovnaní

oproti sebe stoja: vedenie „sebecké“ a vedenie „službou“. Pritom všetkom autori nepopierajú dôležitosť úspechu a hľadanie zmysluplnosti konania, ale prinášajú pohľad z iného uhlu pohľadu a skúmanie motívov konania.

Na záver vyjadrujem iba túžbu, aby danú knihu čítalo čo najviac ľudí a aby tiež čo najviac ľudí prijalo pozvanie slúžiť ľuďom a pomáhať im rásť a rozvíjať sa rovnako, ako to robil Ježiš. Pretože: „Každý z nás je líder.“

Text: Anežka Kútiková
Foto: www.martinus.sk

Autori: Ken Blanchard a Phil Hodges
Preklad: Peter Kozár
Vydalo: Porta libri Bratislava v roku 2012
ISBN 978-80-89067-71-8

Veľký týždeň

(Rap)

„Pod'ťe, chlapci, umyjem vám nohy.“
Peter vraví: „Na toto nemám vlohy.“
„Nechaj tie masky, neskôr pochopíš,
do mojej Lásky to ego potopíš.“

Toto je to, čo jediné má význam.
Ja ľudí milujem, to sa vám priznám.
Na moju pamiatku toto všetko majte,
kto do vás kameňom, vy dobrotu mu dajte.

Toto je telo moje, pravý život...
Nechajte plány svoje, je mi clivo.
Úzkosť už mám, život svoj dám,
jeden z vás zradca je, to vravím vám.“

Kvetná nedeľa, štvrtok, piatok.
Biela sobota - vrcholný sviatok.
Nedeľné ráno, z mŕtvych vstal, áno!
Do neba pre nás On stal sa bránou.

Majster sa potí tu v Getsemani,
Judáš oplakáva tie špinavé money.
„Otče, ak chceš, vezmi tento kalich,
ale ak nie, ja spravím to za nich.“

Súdený nevinný, od zločincov fest iný.
Neveria, že jediný Boh je trojjediný.
Pilát si pred nimi umýva ruky.
„Pre mňa je bez viny, vy mu spravte muky.“

Oplutý, vysmiaty, trápený trním.
Nejeden človek sa ľútosťou plní.
Nie nad ním, ale nad svojimi deťmi plač,
lásku a živú vieru im do srdca vtlač.

Kríž mu pri nesení Šimon z Cyreneji
pomáha zdesený, odchádza zmenený.
Cena Jeho krvi celé peklo zdrví.
Všetko, čo predpovedal, sa teraz plní.

Na kríži visí odvečné Slovo,
ale si nemysli, že bolo tam sólo.
Ján, Magdaléna a Mária Matka,
nenechali ho tam v štichu skrátka.

Kvetná nedeľa, štvrtok, piatok.
Biela sobota - vrcholný sviatok.

Nedeľné ráno, z mŕtvych vstal, áno!
Do neba pre nás On stal sa bránou.

K ústam špongiu namočenú octom,
vojaci s výsmechom, vôbec nie s poctou.
„Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil?
Syn som tvoj! To vieš, tyranom som odpustil.“

Toto je Jeho krv, za nás sa liala.
Navrch mala pevná skala, zlomila bralá.
Pečaťou Novej zmluvy ona sa stala.
Je to krv Kráľa! Hriechy vzala, pokoj dala.

Kvetná nedeľa, štvrtok, piatok.
Biela sobota - vrcholný sviatok.
Nedeľné ráno, z mŕtvych vstal, áno!
Do neba pre nás On stal sa bránou.

Kvetná nedeľa, štvrtok, piatok.
Biela sobota - vrcholný sviatok.
Nedeľné ráno, z mŕtvych vstal, áno!
Do neba pre nás On stal sa bránou.

Vo svojich hriechoch nemusíme hniť.
S vierou k nemu prísť a nechať sa obmyť.
Dokonané je - mission complete.
Knieža tohto sveta sa už nemôže skryť.

Text: Michal Paluch SchP

(Napísané prioritne pre študentov piaristickej školy, nahrávku si môžete vypočuť na youtube.)

Decká sú pre mňa život

Ani náhodou som si nebol vždy istý, že s Tým tam hore chcem žiť. Bol máj 2014 a ja som si kráčal týmto životom ako dieťa rodičov, ktorí v toho Boha verili a chodili do kostola. Tak som chodil aj ja. Asi som ani poriadne nevedel, prečo. No valilo sa to na mňa z viacerých strán - z domu, zo širšej rodiny, z piaristickej školy, a tak som akosi išiel „s prúdom“, ako sa vraví, a robil som to, čo robili ľudia, ktorí mi boli blízki.

Vtedy, niekedy na prelome leta 2014, som strávil víkend na duchovnej obnove so svojimi spolužiakmi, vtedy pätnásťročnými študentmi piaristického gymnázia. A tam sa vo mne čosi zlomilo. Túto obnovu organizoval a mal na nej hlavné slovo páter Marek Kotras, „velký šéfko“ ☺. Tam som pochopil, že ten Pán má mať v mojom živote oveľa väčšie miesto, ako som mu dovtedy dával, a že ja s ním chcem mať vzťah. Blízky vzťah.

Práca s deťmi

Avšak táto zmena nebola jediným prínosom do môjho života, ktorý som „zaznamenal“ počas tejto akcie. Boli tam vtedy s nami aj animátori. A jednou z nich bola baba, ktorej prístup k nám, deckám, bol neskuťočne inšpiratívny. Keď som videl, ako sa ona k nám správa, s akou pozornosťou sa nám venuje, ako dokáže ľudí spojiť a zabaviť a ako by sa nám najradšej rozdala, nechápal som. No zároveň som si uvedomil, aká parádna vie byť práca animátora a aká úžasná je práca s deťmi.

Odvtedy sa môj život tak trochu začal točiť okolo táborov, obnov a rôznych akcií s dečkami. Na piaristických letných táboroch som bol ako animátor štyrikrát. Vždy sa počas nich vytvorila silná partia animátorov a zažili sme kopec srandy. Ale v prvom rade sme tam boli pre tie deti. Niekedy ich bolo okolo 70, inokedy aj vyše 90. No vždy sa mi, aspoň podľa môjho skromného pohľadu, podarilo vytvoriť si aspoň maličký vzťah s veľkou väčšinou všetkých tých krpcov ☺ - menších či väčších. Je to parádny pocit kráčať veľkou jedálňou ubytovne, poznať takmer každého z nich po mene a vidieť ich radosť z toho, že sú práve tam, kde sú.

S mladými k Bohu

Ďalším typom akcie, na ktorú som často chodieval, boli duchovné obnovy. Spolu so spomínaným pátrom Marekom, ďalšími animátormi a nejakou vybranou triedou sme chodievali do Chrenovca na takzvané „víkendovky“. Zabavili sme sa, pomodlili, zašportovali a mali spolu fajnový čas.

Nikdy som však nechápal, ako je možné, že za tých ledva dva a pol dňa, čo sme spolu strávili, sme si vytvorili tak blízke vzťahy. Teda, aspoň mne to tak pripadalo ☺. Vždy som z akcie odchádzal s ťažkým srdcom a veľkou chuťou byť s nimi ešte ďalší týždeň - minimálne. Spievať, tancovať, hrať futbal, skladat' básne - to je jedno. Jednoducho, stále by ma to s tými dečkami bavilo.

Dnes som študentom učiteľstva na vysokej škole a hádam aj budúcim pedagógom. Odbor, ktorý študujem, a práca, ktorá sa s tým spája, nepochybne zahŕňa aj schopnosť nadviazať kontakt s dieťaťom alebo študentom. Ak toto učiteľ zvláda, môže robiť veľké veci a odovzdať veľa dobra. Deti sú dar. Keď sa ich naučíme počúvať a brať vážne, sami sa od nich budeme môcť niečo naučiť. Keď už nič iné, tak aspoň tešiť sa zo života tak, ako to robia ony. Bodaj by každý objavil krásu práce s deťmi.

Ondrej Vereš

Využitie príležitosti

6. apríla 2020

Už dávno som takto krásne nesvätil nedeľu. Myslím v zmysle voľna, odpočinku od práce. Nedeľa totiž pre mňa ako kňaza znamenala ostatný rok jednak tri bohoslužby a tiež 130 km cesty autom. Najmä v zimné rána to bolo veľmi náročné a vyčerpávajúce.

Keďže sa nekonajú verejné bohoslužby, mohol som aj minulú nedeľu ísť do prírody oveľa skôr. Umožnilo mi to nájsť cestu cez les smerom na juh, ku kameňolomu a osade Rakytné, ktorá je najjužnejšia v Detve.

Cesta, o ktorej som už dávnejšie počul a dlho sa som sa ju chystal osobne prejsť, mi otvorila priestor pre rýchly presun na bicykli smerom k Starej Hute a celkovo k južným regiónom stredného Slovenska. Už len dúfam, že tie výlety na bicykli tento rok budú možné.

V ten istý večer som v správach sledoval, ako sa niektoré firmy preorientovali na šitie rúšok či výrobu dezinfekcie. A zdá sa, že kým mnohí nezištne, v zmysle charity, pomoci, sú tu aj takí, ktorým situácia prinesie zisk, otvorí priestor pre lepší biznis. Tak či onak, neostali nariekať a žiadať pomoc. Využili príležitosť.

Viem, že to nie je možné každému, ale ak máme k súčasnemu stavu aktívny postoj a hľadáme riešenia pre seba i pre iných, je to znak životaschopnosti. Biologickej, kultúrnej, náboženskej, pracovnej i obchodnej. A o prežitie tu predsa ide.

Vladimír Slovák **rtv:** Rádio Slovensko **rtv:** slovensko.rtv.sk

Pondelok trinásteho

13. apríla 2020

Väčšinou je problém, keď je trinásteho v piatok. Tento rok v apríli je to však dnes, v pondelok. Veľkonočný, ktorý je charakteristický kúpaním, šibaním, zbieraním vajčiek, návštevou dievčat a žien. Dnes je to však všetko naopak. U väčšiny Slovákov sa tradícia obmedzuje na priestor domu či bytu, lebo podľa odporúčania ostávame doma.

Trinášť, Pán Boh pri nás - hovorí riekanka. Mám ju rád, lebo vyvažuje ponímanie tohto čísla ako nešťastného. A práve o tom je život. O vyvážení medzi silným a slabým, odvahou a rozvahou, rýchlosťou a opatrnosťou, jasným poznaním a priemeranou neistotou, kyslým a sladkým, súkromným a verejným.

Pričom aj kúpanie je o vyvažovaní, či skôr o postupnom prevažovaní hodnôt. Dodnes si pamätám, ako mi môj najstarší brat odpovedal, keď som sa ho ako malý chlapec pýtal na to, koľko korún vykúpal: „Ja už nekúpem za peniaze.“ „Tak za čo?“ „Za hubičku, sladkú pusu.“

Aj dnešné kúpanie či ostávanie doma môže mať inú odmenu, než na akú sme zvyknutí. Možno aj zrelšiu a hodnotnejšiu.

Sv. Marcel

20. apríla 2020

Pamätáte sa ešte na Marcela z malého mesta? Toho, ktorému podľa Petra Nagya malo v roku 1985 veľkomesto otvoriť náruč. Dnes má meniny.

Pred tromi týždňami a tromi dňami vystúpil do popredia iný Marcel. Konkrétne kostol San Marcello al Corso v Ríme. Väčšina z nás ho asi pri návšteve „večného mesta“ sprievodcovia neodporučili ako lukratívne, dôležité miesto. Pre Rimanov je však známe od roku 1519, keď kostol zo 14. storočia zhorel. Nezhorel však kríž, ktorý sa v ňom nachádzal. Keď ho vytiahli zo sutín, hneď dostal prívlastok „zázračný“. A tak ho o tri roky nosili v procesii po Ríme, aby jeho prítomnosť pomohla zahnať morovú epidémiu. Podľa niektorých údajov mor začal ustupovať po 16 dňoch, keď ho doniesli do Baziliky sv. Petra.

Tento kríž priniesli od sv. Marcela na mimoriadne požehnanie pápeža Urbi et orbi 27. marca. Bol aj pri zvyčajnom takomto požehnaní na Veľkonočnú nedeľu. Väčšina médií si ho však v Bazilike sv. Petra v tomto čase už nevšimla. 16 dní je totiž pre novinárov veľmi dlho.

Pritom pravda sa väčšinou ukáže nie hneď, ale až po nejakom období - 14 dňovej karantény či niekoľko hodín trvajúcim teste. A politická, historická, niekedy po 16 i viac rokoch. Treba na ňu čakať a nezabúdať. Vo svete médií i v tom našom súkromnom.

Zamyslenie na dnešný deň **rtv:** vysiela každý pondelok 5:10 hod.

Škola vetra

27. apríla 2020

Nemám rád vietor. Najmä keď je mrazivý a silný. Alebo keď v daždi vyvracia dáždniky a neviete sa pred chladom a vodou uchrániť. Vietor vie znížiť pocitovú teplotu aj o niekoľko stupňov. Pričom tohto roku som si ho užil dosť. Od júla totiž žijem na svojej chalupe, ktorá je na „veternej“ ulici. Tak ju nazval jeden z mojich susedov. A právom. A predsa som po ňom, teda po vetre, tento mesiac viackrát zatúžil. Bolo to počas mrazivých nocí či rán, ktorých, žiaľ, bolo neúrekom. Väčšinou mali podobný scenár. Už večer sa vyjasnilo a po západe slnka prestalo fúkať. Vzduch ostal stáť a ochladzoval sa. Niekedy aj viac stupňov za hodinu.

Až som sa desil týchto chvíľ, keď sa ani lístok na stromoch nepohol. Nepohli sa ani kvetové lupienky. Nehybne čakali na svoje utrpenie, na mráz, ktorý ich po pár dňoch krásnej mladosti obral o možnosť priniesť plody. Čerešne, slivky, jablká.

„Prečo nefúkaš, prečo nepremiešaš ten vzduch?!“ doslova som kričal na vietor. Neodpovedal, akoby sa bál jarného mrazu. Zafúkal až predpoludním, keď bolo po všetkom. Pociťoval som hnev i bezmocnosť. Pričom mi bolo jasné, že nemôžem rozkazovať prírode. Sú veci, ktoré jednoducho nemôžeme ovplyvniť. Treba ich prijať a prispôbiť sa. Taká je škola vetra.

Východiskom pre rozvoj je pochopenie človeka

„I povedal som: ‚Ste bohmi, všetci ste synmi Najvyššieho.‘ Ale aj vy, ako každý človek, umriete, padnete ako každý velíkáš.“ (Žalm 82, 6-7)

V posledných desaťročiach narastá presvedčenie o tom, že kľúčový problém súčasnej doby je problém antropologický (antropológia - veda o človeku). V rôznych vedeckých, politických, intelektuálnych a umeleckých kruhoch ľudia dospeli k poznaniu, že jablkom sváru v ideologických a ideových sporoch je chápanie človeka a zmyslu jeho života na Zemi.

V snahe napredovať, plánovať, riadiť a kontrolovať čo najrozumnejšie všetky činy a procesy dnes ľudia dospeli k zvláštnemu paradoxu. Od čias osvietenstva sa šírila viera, že rozum sám - pokiaľ dostane dostatok informácií o zmyslami vnímateľných faktoch - stačí na takúto úlohu, ba je mu táto úloha vlastná. O zhruba 200 rokov neskôr ľudia dospeli k presvedčeniu, že rozum na túto úlohu nestačí. Odvtedy sa rozvinulo a získalo si uznanie mnoho teórií, ktoré v určitej miere slúžia aj ako základy svetonázorov (hoci pre súčasníkov je typické, že si z nich skladajú svoju vlastnú zmes vier a presvedčení, a to vrátane členov náboženských skupín). Stále síce pretrváva aj viera v moc Rozumu a spoľahlivosť zákonov racionality, ale popri nej sa etablovalo aj presvedčenie o tom, že základnou vlastnosťou sveta a života je chaos, iné viery sa zas opierajú o duševný, duchovný či dokonca paranormálny základ zmyslu všetkého diania, ďalšie sa vysmieávajú z hľadania akéhokoľvek zmyslu poukazovaním na absurdnú nezmyselnosť bytia.

Kresťanstvo uznáva dôležitú úlohu rozumu v správnom napredovaní v živote človeka aj spoločnosti, ale ako náboženstvo zároveň upozorňuje, že rozum potrebuje nielen fakty (pričom priznáva faktickosť aj iným ako materiálным javom), ale aj orientáciu. V súčasnosti sa pod vplyvom materializmu a individualizmu obyčajne hľadá táto orientácia v samotnom človeku, v jeho vlast-

ných, subjektívnych potrebách a túžbach. Náboženský pohľad však upozorňuje na to, že správna orientácia rozumu aj celostného rozvoja človeka ho presahuje (transcenduje), smeruje k Bohu.

Katolícka cirkev správne rozoznala tieto znamenia doby a už počas Druhého vatikánskeho koncilu premyslela svoju rolu v nových historických podmienkach ako misiu vysvetľovať, kým naozaj je človek a čo je zmyslom jeho života. Pápež sv. Ján Pavol II. v nadväznosti na svojich predchodcov a závery koncilu v encyklike *Redemptor hominis* (Vykupiteľ človeka, 1979) v prvom roku svojho pontifikátu zdôraznil a podrobne vysvetlil túto úlohu veriacich. Jej východiskom je správne porozumenie a hlásanie neodňateľnej rovnej dôstojnosti všetkých ľudí bez rozdielu, ktorá je veľmi konkrétna, založená na vykupiteľskom diele Krista, vďaka ktorému sa všetci ľudia (Kristus zomrel za všetkých) stali Božími deťmi a dedičmi.

Z tejto dôstojnosti potom vyplýva aj osobitné poslanie ľudí v riadení záležitostí ich života i okolitého sveta (spoločenského aj prírodného). Ľudia sú povolání kralovať (ako božie deti) a navzájom si slúžiť (ako to učil a robil Kristus). Či inak, „kralovať službou“. Toto povolanie je založené na pokore, ktorá vyplýva z dôstojnosti človeka naviazanej na stvoriteľské a vykupiteľské dielo Boha, a na pravde, ktorá nedeformuje kráľovskú, božskú povahu ľudskej dôstojnosti a služby, v ktorej sa prejavuje.

Takáto (tu veľmi stručne predstavená) kresťanská antropológia ponúka jasné stanoviská vo veľmi konkrétnych dilemách a problémoch súčasného sveta. „Základný zmysel tohto ‚kráľovského poslania‘, tohto ‚panovania‘ človeka nad viditeľným svetom, ktoré mu dal za úlohu sám Stvoriteľ, spočíva v prvenstve etiky v porovna-

ní s technikou, v nadradenosti osoby nad vecami a v prevahe ducha nad hmotou.“ (*Redemptor hominis* 16) K spleti nástrah veľkého technologického rozvoja, nárastu bohatstva (avšak i chudoby) a konzumizmu preto môže človek zaujať správne postoje podľa sv. Jána Pavla II. vtedy, keď si prehľbi cit pre mravnú zodpovednosť (za seba, druhých, svet).

V dôsledku nejasnej antropológie máme dnes veľký problém uskutočňovať správne rozhodnutia. Človek je dnes korunovaný za pána všetkého, čo jestvuje, ale svoju dôstojnosť zakladá na spoločensky rozoznanom úspechu a splnených subjektívnych túžbach. Teoreticky má svoju dôstojnosť každý, ale prakticky len dovtedy, kým jeho existencia a potreby neobmedzujú snahy tých, ktorí sú „úspešnejší“. V konečnom dôsledku dôstojnosť človeka určuje z pohľadu druhých, ale čo je horšie, aj z jeho vlastného pohľadu to, čo vlastní a čo môže. Bezhraničný technologický rozvoj, materializmus a konzumizmus už dávno ovládli etiku a zmysel ľudského života. A mnohé problémy, ktoré s tým súvisia, ukazujú, že je čo naprávať.

Správne chápanie človeka a jeho povolania

je potrebné aj pre riešenie historicky nového problému dôsledkov individualizácie, a to spochybnenia a oslabenia medziľudských väzieb. Vzťahy medzi ľuďmi sa čoraz viac stávajú predmetom dobrovoľného a účelového výberu. Ich rozmer záväzku a zodpovednosti sa rozplýva v subjektívnych úvahách a rozhodnutiach. Mnohé negatívne dôsledky ako populačná „samovražda“ (znižovanie pôrodnosti a rozpad rodiny) bohatých spoločností, osamelosť a chudoba viacerých kategórií ľudí a skupín, nemožnosť nájsť riešenia ich problémov v spleti byrokratických procedúr, až po úžernické zarábanie na základných životných potrebách druhých a mnohé ďalšie sú už dobre známe. Dôležité je pochopiť, že skutočný rozvoj spoločností aj osobného života si vyžaduje, aby každý človek v týchto podmienkach pochopil svoje vlastné dobro v kontexte spolunažívania s druhými ako rovnocennými ľuďmi, Božími dedičmi. A nechať sa odradiť tým, keď mu druhí dávajú najavo, že mu v tejto individualizovanej dobe o jeho láskavosť nestoja.

Text: Mária Suríková

Foto: Silvia Kobelová

Viedol všetkých ku svätosti

Svätý Josemaría Escrivá de Balaguer

„Neži naprázdno. Bud' užitočný. Zanechaj za sebou stopy. Vyžaruj svetlo svojej viery a lásky. Svojím apoštolským životom zotieraj bahno a špinu, čo zanechali nečistí rozsievачi nenávisti. A všetky pozemské cesty zapál' Kristovým ohňom, ktorý nosíš vo svojom srdci.“ Týmito slovami začína sv. Josemaría Escrivá de Balaguer svoju knihu Cesta. Spolu s neskoršou Vyhňou a Brázdou sa tieto publikácie stali učiteľkami duchovného života pre celé generácie veriacich.

Nielen knihy však boli duchovným dielom, ktoré mnohých priviedlo na správnu cestu. Josemaría Escrivá bol vnímavý na Božie vnuknutia a svojimi iniciatívami predbehol nielen 2. vatikánsky koncil, ale aj smerovanie Cirkvi najmenej o niekoľko desaťročí. Samozrejme, zakúsil pre to nemálo nepochopenia a problémov.

Citlivý na Božie volania

Josemaría Escrivá de Balaguer sa narodil 9. januára 1902 v Barbasteri v Španielsku. Pochádzal zo zbožnej rodiny. Nemal ľahké detstvo. Firma jeho otca skrachovala a rodina sa musela presťahovať do iného mesta, kde len veľmi ťažko prežívala. Josemaría už v mladom veku pocítil povolanie ku kňazstvu. Hoci pôvodne mal v úmysle ísť študovať architektúru, napokon sa predsa len rozhodol pre teológiu. Za kňaza bol vysvätený v roku 1925. Popri teológii sa venoval i štúdiu práva, z ktorého neskôr získal aj doktorát.

Aby mohol dokončiť právnické štúdiá, po svojej kňazskej vysviacke pôsobil Josemaría Escrivá v Madride. Práve tu počas duchovných cvičení 2. októbra 1928 prežil výnimočnú skúsenosť s Bohom - „uvidel“ dielo, do ktorého ho Boh povolával. Neskôr ho pomenoval Opus Dei. Toto dielo malo zmobilizovať kresťanov všetkých sociálnych vrstiev po celom svete, aby sa posväcovali zodpovedným vykonávaním

svojej práce na mieste, kde žijú; aby menili svoju prácu na modlitbu. „Zbraňou Opus Dei nie je práca, ale modlitba. Preto prácu premieňame na modlitbu,“ hovorieval Josemaría Escrivá.

Svätosť pre všetkých

Myšlienky, ktoré Josemaría Escrivá hlásal, boli na tú dobu veľmi odvážne. V tých časoch vládlo totiž všeobecné presvedčenie, že svätosť je určená len pre kňazov či rehoľníkov. Keď tento mladý kňaz začal ohlasovať myšlienky o svätosti pre každého, mnohí sa postavili proti nemu. Bol označovaný za heretika, slobodomurára, obviňovali ho z manipulácie a zhubného ovplyvňovania duší.

Do toho všetkého vypukla v roku 1936 v Španielsku občianska vojna, ktorá so sebou priniesla i kruté náboženské prenasledovanie. Počas nasledujúcich troch rokov prišlo o život takmer 7 000 kňazov či rehoľníkov. Aj Josemaría Escrivá sa počas týchto rokov musel skrývať a neustále premiestňovať z miesta na miesto, aby neprišiel o život.

Napriek tomu dielo, ktoré začal ešte v 30-tych rokoch budovať, nezaniklo. K Opus Dei, ktoré vzniklo v roku 1928, sa v roku 1930 pridala ženská vetva a v roku 1943 Kňazská spoločnosť Svätého Kríža. „Mal som vtedy dvadsaťšesť rokov, Božiu milosť, dobrú náladu a nič viac,“ spomína na začiatky Opus Dei Josemaría Escrivá.

vá. „Keby som vtedy tušil, čo všetko na mňa príde, padol by som mŕtvy na zem.“

Odpúšťať, mlčať, modliť sa

Prešli búrlivé tridsiate i štyridsiate roky a už sa zdalo, že situácia s Opus Dei sa stabilizuje. Vtedy prišiel nový úder. Milánsky kardinál Schuster poslal Josemariovi Escrivá odkaz, nech si spomenie na svätého Jozefa Kalazanského, zakladateľa rehole piaristov. Kto pozná jeho život, vie, že v čase, keď sv. Jozef Kalazanský umieral, jeho dielo už vďaka neprajníkom de facto neexistovalo a „oživilo“ sa až po jeho smrti.

Opus Dei hrozilo čosi podobné - neprajníci ho chceli rozdeliť na dve samostatné inštitúcie - jednu pre mužov, druhú pre ženy a osobnosť zakladateľa z nej vylúčiť. Josemaría Escrivá neváhal a napísal list pápežovi. Pius XII. po jeho prečítaní povedal len: „Kto len mohol niečo také vymyslieť?“ a celú akciu, naplánovanú bez jeho vedomia, stopol. Osud sv. Jozefa Kalazanského teda Josemaría Escrivú vďaka včasnému varovania kardinála napokon nezastihol.

Všetky kontinenty

Opus Dei sa postupne začalo šíriť i mimo Španielska. Najskôr sa dostalo do Talianska a Portugalska, neskôr do Anglicka, Francúzska, USA, Mexika... Dnes už je jeho súčasťou viac ako 84 000 ľudí, kňazov i laikov, zo všetkých kontinentov. Na Slovensku začalo Opus Dei pôsobiť v roku 1991.

Josemaría Escrivá tvrdil, že celou súčasného kresťana je ulica. Bol presvedčený, že jediným skutočným zlom pre človeka je hriech a že proti nemu neexistuje nijaký liek okrem Božej milosti a účasti na Božej svätosti. „Musíme sa stať skutočnými svätcami, autentickými svätcami. Ak sa nimi nestaneme, bude to naša porážka,“ hovorieval. Svätosť, ktorú od nás očakáva Boh, podľa neho nie je

vôbec zložitá: „Dosiahneme ju tým, že budeme s Božou láskou vykonávať svoju prácu, že si budeme plniť svoje každodenné povinnosti, ktoré vždy spočívajú v maličkostiach.“

V sedemdesiatych rokoch začal Josemariovi Escrivá slabnúť zrak a trpel šedým zákalom na oboch očiach. Napriek tomu sa neustále venoval apoštolských aktivitám, podnikal apoštolské cesty a trávil dlhé hodiny v rozhovoroch s členmi Opus Dei, ktorý od neho žiadali pomoc či radu. Zomrel náhle 26. júna 1975 v Ríme, kde už od roku 1946 žil a viedol svoje Dielo. Blahorečený bol v roku 1992, svätorečený o desať rokov neskôr, v roku 2002.

Pripravila: Petra Humajová

Životopisné údaje: Ž. Podtejski: Sol' zeme a svetlo sveta 3 a 7.;

Álvaro del Portillo: Rozhovor o zakladateľovi Opus Dei;

www.catholica.cz

Foto: www.citaty-slavnych.sk

Farská kronika od 25. marca do 23. apríla 2020

Manželstvo uzavreli:

Michal Bolha - Martina Ištvanová
Lukáš Šimko - Nikola Mendelová

S kresťanskou nádejou na stretnutie vo večnosti sme sa rozlúčili so zosnulými:

Malvína Bojsová, 93 r.
Kurt Jelšic, 67 r.
Vojtech Kotlár, 70 r.
Ján Ďurčo, 84 r.
Štefan Fehérváry, 81 r.
Nadežda Bieliková, 85 r.
Jozef Gaman, 91 r.
František Szulényi, 85 r.
Eva Chobotová, 77 r.
Miroslav Husár, 55 r.
Emil Jašurka, 92 r.
Stanislav Lupták, 42 r.
Ol'ga Svitková, 89 r.

*„Bud' často v styku s Duchom Svätým,
Veľkým Neznámym, ktorý ťa má posvä-
covat'. Nezabúdaj, že si Božím chrámom
- Božský Utešiteľ prebýva v strede tvo-
jej duše. Počúvaj ho a poslušne nasleduj
jeho vnuknutia.“*

(Sv. Josemaría Escrivá)

BARTOLOMEJ

ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI

Vychádza s cirkevným schválením BÚ
v Banskej Bystrici č. 1127/98
Evidenčné číslo periodickej tlače:
EV 5759/19

Názov: Bartolomej
Periodicita: mesačná
Vydavateľ: Rímskokatolícka cirkev,
Farnosť Prievidza-mesto, Mariánska 4,
971 01 Prievidza, IČO: 31938671
Cena výtlačku: 0,40 €
ISSN: 2644-4658

Zodpovedný redaktor: Alojz Vlčko
tel.: 0902 202 898
e-mail: alojz.vlcko@gmail.com
Vedúca vydania: Petra Humajová
Grafika: Beáta Voskárová
Redaktori: Marek Sabol, Dominik Ku-
čera, Jozef Durkot, Elena Cagáňová,
Anna Gálová, Bernadetta Juríčková,
Štefan Kollár, Mária Melicherčíková,
Dagmara Pavlove, Mária Pytlová,
Mária Suríková, Katarína Šimkovičová,
Eva Trepáčová, Miroslav Turanský

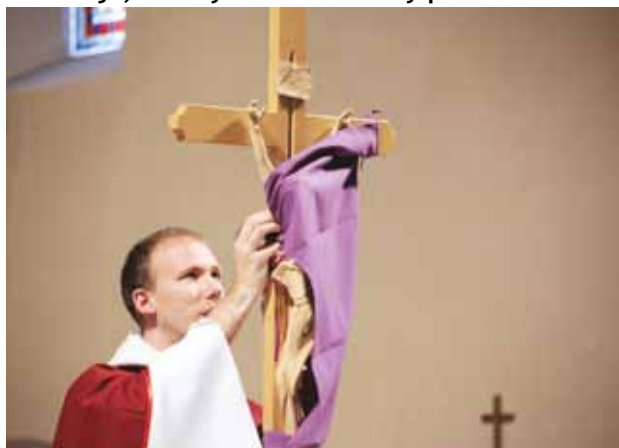
Kontakt:
tel.: 046/542 28 01,
web: www.farapd.sk
e-mail: bartolomej@farapd.sk
adresa: Redakcia Bartolomej
Mariánska 4, 971 01 Prievidza

Foto:
str. 1, 35, 36 - Mária Melicherčíková
str. 2 - Jakub Straňanek
str. 34 - Beáta Voskárová

Tlač: PATRIA l., spol. s r. o.
Upozornenie:
Redakcia si vyhradzuje právo výberu
a úpravy príspevkov. Rukopisy nevraciam.

Veľkonočné obrady vo farskom Kostole sv. Bartolomeja, Zelený štvrtok a Veľký piatok 2020

Veľkonočné obrady vo farskom Kostole sv. Bartolomeja, Biela sobota, 11. apríla 2020

